

"SANDARA"

Leidžia kas ketvergas
Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara.

PRENUMERATA METAMS:

Suvienytose Valstijose \$2.00
Kitose viešpatystėse \$2.50

"SANDARA,"

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

SANDARA

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Organas

"SANDARA"

Published Every Thursday
By the Lithuanian National League
of America.YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$2.00
To Foreign Countries \$2.50

"SANDARA,"

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Entered as Second-Class matter January 14, 1914, at the Post Office at Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

No. 4 Tel. South Boston 52015.

South Boston, Mass., Sausio (January) 23 d. 1919 m.

Metai VI.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on January 22, as required by the act on October 6, 1917.

Visokios žinios.

TAIKOS KONFERENCIJOS SĄSTATAS.

Sulyg Associated Press pranešimų taikos konferencijoje Paryžiuje jau dalyvauna sekanti delegatai nuo šių šalių:

Francijos: Georgas Clemenceau, S. Pishon, Klotz, A. Tardieu ir J. Cambon.

Anglijos: David Lloyd George, Balfour, Law, Barnes.

Suvenytų Amerikos Valstijų: prezidentas Woodrow Wilson, Robert Lansing, Henry White, House, Bliss.

Italijos: Orlando, Sonnino, Salandra, Reggi, Nitti.

Japonijos: Saionji, Makino, Chinda, Matsui ir Hayashi.

Brazilijos: Peşa, Caloreiras, Farmandes.

Belgijos: Hymans, Vandervelde ir Vandenhuevel.

Serbijos: Pashich, Trumbich.

Graikijos: Venizelos, Politis.

Rumunijos: Bratiani, Mishr.

Čecho-Slovakijos: Kramarz, Benes.

Lenkijos: Dmowski, Pilsudski.

Chinijos: Lu Cheng-Hsiang ir kitas.

Kanados: Borden, Foster.

Australijos: Hughes ir kitas.

Piet. Afrikos respubl.: Botha, Smuts.

Indijos: Maharajah, Sinha.

Siam: Charoon ir kitas.

Naujos Zelandijos: Massey.

Portugalijos: Ejas Mouiz.

Tai čia paduodama 20 tautų delegatai. Nuvargintuos Lietuvos delegatų kolkas nesimato.

LENKIJOS MINISTERIJA.

Paderewskio suformuota Lenkijos ministerija Waršavoje sekanti: premjeras — Paderevski, vidaus reikalų ministras — M. Woiciechowski, prekybos — M. Honcia, finansų — M. English, sveikatos — M. Janishewski, susisiekimo — M. Eberhardt, pačtos ir telegrafo — M. Lindt, agrikultūros — M. Janicki, dailės — M. Przemyski, darbo — M. Ivanowski, maisto — M. Minkiewski, teisų — M. Suinski, visuomeninių darbų — M. Pruchnik.

WILSONAS IR ŽYDAI.

Vyriausiam žydų zionistų komitete Londone tapo apturėta žinia nuo jų delegato iš Paryžiaus Dr. Weizmann, kad prezidentas Wilsonas taikos kongrese stovės už tai, idant Palestina pilnai priklausytų žydams.

STRUVE STOCKHOLME.

Gera žinoma Rusijos politiškas veikėjas Piotr Struve atvyko Švedijon. Jis keliauja Londonan.

BRESKOVSKAJA AMERIKOJE.

Į Seattle, Wash. pribuvo Rusijos revoliucijos "bobutė" Katerina Breskovskaja, kuri pasakė, kad Rusija dabar labai reikalinga maisto, nes jeigu jai nebus suteikta umai pagelba, tat jokia valdžia Rusijoje negalės atsilaikyti.

Breskovskaja sako, kad ji labiausia tuom tikslu atvyko Amerikon, idant čia gauti pašalpą Rusijos žmonėms, kaip medeginę, t aip ir dvasinę.

Ji sako, kad Rusijos minios remia Kerenskio politiką.

VOKIETIJOS SPARTAKŲ VADAI SUŠAUDYTI.

Minia Berline apspito Eden viešbutį, kur buvo Dr. K. Liebknechtas ir Rožė Luxenburg. Spartakiečiai karėiviai norėjo išgelbėti Luxenburg, bet minia apipuo- lė automobilių ir vienas užšokęs ant automobiliaus peršovė Luxenburg. Dr. Liebknechtą oficerai išėmė iš viešbučio per šonines duris ir vežė kitame automobiliuje, bet trūkus automobiliaus šinai juos užpuolė minia, o bandžius bėgti Liebknechtas tapo persautas per kaklą ir greit mirė.

LENKAI VALDĄ LIETUVĄ.

Associated Press paduoda žinią iš Waršavos, buk lenkai valdą visą Lietuvą. Sako, kad lenkus į Lietuvos valdonus "pakvietė Lietuvos respublikos prezidentas"; (Kad lenkai užpuolė Lietuvą tai yra faktas, bet kas juos yra Lietuvon "kvietė", tai yra labai didelis klausimas, apie kurį pakalbėsime tikresnių žinių gavę. — Red.).

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on January 22, as required by the act on October 6, 1917.

VISOJE VOKIETIJOJE RINKIMUS LAIMĖJO SOCIALISTAI IR DEMOKRATAI.

Prusijos respublikos valdžios rinkimai parodė visai ką kitą, negu kad laike rinkimų į Reicnstagą. Dabar visoje šalyje laimėjo progresyviai žmonės. Idomu tai, kad moterų daugiau dalyvavo balsavimuose negu vyrų. Abelnas balsuotojų su rašas parodo, kad balsavime dalyvavo 18,000,000 vyrų ir 21,000,000 moterų. Vokietija balsavimo patogumui buvo padalinta ant 38 distriktų, kurie turėjo išrinkti 433 atstovus. Alsas-Lotaringija šiuose rinkimuose nedalyvavo, Posen taipgi ne, kadangi Posen stovi lenkų armija.

Spartakiečiai visur tapo pergalėti ir jie bandė užgriežti ballot baksus.

Pirmas Vokietijos atstovų darbas bus paruošti naują konstituciją šaliai ir prisirošt prie rinkimo prezidento Vokietijai. Antras darbas — ruošimasis prie taikos konferencijos.

AMERIKA GREIT BUS "SAUSA".

Nuo 1 d. liepos šių metų visos Suvienytos Valstijos bus "sausos", t.y. daugiau neišdirbinės ir nepardavinės svaigalų. Dabar jau 39 valstijos nubalsavo už svaigalų panaikinimą, tat likusių 12 nežiūrės ir nuo 1 d. liepos visa Amerika liks "blaiva". "Sausosios" valstijos yra:

Alabama, Colorado, Idaho, Kansas, Maine, Mississippi, Ohio, So. Dakota, Virginia, Arkansas, Delevare, Indiana, Kentucky, Michigan, New Hampshire, Oklahoma, Texas, Washington, Arizona, Florida, Iowa, Louisiana, Massachusetts, N. Dakota, Nebraska, New Mexico, Tennessee, W. Virginia, California, Illinois, Maryland, Montana, Missouri, Wyoming, Minnesota, N. Carolina, S. Carolina, Utah.

KAS ATSTOVAUS RUSIJĄ?

Paryžiuje susitvėrė politiška rusų konferencija, kurion įeina: Lvov, Konovlov, Sazonov, Maklakov, Bachmatjev, Girs, Stachovič, Eremov ir Čaikovskis. Lvov, Sazonov, Maklakov ir Čaikovskij atstovaus Rusiją taikos konferencijoje.

SIOJE KARĖJE ŽUVE BRITANIJOS LIETUVIAI.

Iki šiol žinomi Britanijos Lietuviai pasimirė Rusijoj. (Išvažiavę 10 ir 29 Rugs. ir 17 Spalių 1917 sulig Kenven-cijos).

Petras Baranauskas, Šukys, Ignacas Bulyga, provos lav, vedęs, Balsys, Julijus Vidrinskas, Leonas, Kazimieras Draugelis, Vincen-tas, Rušinskas, Jurgis Gaulius, Antanas Karunaitis, Antanas Andrijonas, Augustinas Grigaitis, Antanas Bulkaitis, Juozapas Bulkaitis, Pranciš. Basanavičius, Juozas Rapulskis, Tomas Burblys. Kazimieras Rumbas, sako, nustojęs abiejų kojų.

Ikišiol žinomi Didž. Brit. Lietuviai, žuvusieji įvairiuose karės laukuose.

Skotijos Lietuviai: Bagdonas, Kaz. Ribilis, Antanas Brazauskas, S. Vilkaitis, J. Balkauskas, J. Dudsonis, Aleksandras Dorys, Juozas Ripkevičius, žuvo be žinios, And. Ašakevičius, J. Andriejauskas, Viktoras Tautkus, Vincas Lingis, Kazim. Janušas, Petras Žukauskas, Juoz. Sunelaitis, Juoz. Rukas, Justinas Tutlys, Klemensas Pališkis, Stan. Aleksandravičius, Kaz. Šugžda, Ant. Matusevičius, Vincen-tas Česnius, Jonas Šalaševičius.

Anglijos Lietuviai:

A. Kairys, Andr. Sneideris, J. Starinskas, M. Petruškevičius, J. Stasiulevičius, J. Laukaitis, P. Trepenaitis, Kudirka, Kudirka (broliai), P. Dunaitis, J. Peteliunas, J. Kurtinaitis.

Mirė ligonbuty:

A. Dobrodriejus, Vainavičius, K. Kiškys.

Dingo be žinios:

J. Bei noras, J. Ivanauskas.

Iš Manchester:

Jonas Mažeika, Vincentas Jarušauskas, Jurgis Kvietulaitis, Jonas Jarušauskas, Antanas Williams, Justinas Damijonaitis, Antanas Juškevičius, Jonas Liaudinskas, Juozas Williams, V. Vaitkevičius, Juozas Klimavičius, Vincentas Sakalas, Juozas Budinskas, Jonas Klimas, Česlav Tychonski, Ksavery Šarkovski.

Sužeisti paliuosuoti nebtin-

kami kariuomenėj: Kazimieras Stalgis, A. Parukevičius, Antanas Strongis, Jurgis Skinskis, Vincen-tas Jarušauskas, Prancišk. Stankevičius, Vincentas Se-revičius, Juozas Sesevičius,

Iš Leeds:

Jonas Mažeika, V. Gudinas, Pr. Pikšilingaitis, Petras Ogonis.

Iš Widnees: Stanislovas Karalius Juozas Danilevičius.

Iš Liverpool: J. Pauža, Jonas Kolita. Iš St. Helens: J. Klimaitis.

AUTSTRIJA ATMOKA.

Pradžioje karės Austrijos valdžia iš Trentino ir Triesto bankų paėmė \$300,000,000, gi dabar ji tuos pinigų sugražino Italijos taikos komisijai.

ITALIJOS MINISTERIAI REZIGNAVO.

Visas Italijos ministerių kabinetas rezignavo. Premjeras Orlando rupinasi naujos ministerijos sudarymu.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on January 22, as required by the act on October 6, 1917.

Lietuvoje ir Ukrainoje bolševikai išplatino daug proklamacijų kuriose skelbia, buk jie atėjo įvest tvarką. Vokietija duodanti amuniciją lietuviams ir ukrainiečiams.

Vokietijos Armijos vadas von Ludendorff veda armiją prieš Rusijos bolševikus, sako pranešimas iš Berlino.

Portugalijos karalius Manuelius pasiuntė iš Londono telegramą ji išrinkusiems monarchistams, kad jis karališko "trono" nenorįs.

Armėnai New Yorke sutvėrė komitetą, kurio tikslas yra iškovoti Armenijai laisvę.

DOVANAS

\$1.00 Vertės knyga

"ŽMOGAUS PAREIGOS"

GAUS KIEKVIENAS IKI 31 D. SAUSIO ŠIŲ METŲ, KURIS PRISIŪS \$2.00, KAIPO METINĖ PRENUMERATĄ UŽ "SANDARĄ".

Šį puikų veikalą "Žmogaus Pareigos" parašė Mazzini, o sulietuvino V. K. R. Ji reikia kiekvienam įsigyti ir savo draugams duot paskaityti.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, kaipo kultūriniai - politinė organizacija, rašydama šį paskelbimą, prašo Amerikos lietuvių atkreipti savo dėmesį į tai, idant jis kuodaugiausia išsiplatintų ir kad kuodaugiausia žmonių juom pasinaudotų, nes tik kultūriniais ryšiais rišdamiesi mes galėsime pasidžiaugti sunkaus savo darbo vaisiais.

Ką-tik pasieks šie žodžiai, neatsisakykite užsisakyti Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros organą "Sandarą" ir paraginkite savo draugus užsisakyti. Tai padarykite greit, nes yra priruosta 2000 knygų išsiuntti nėjimui visiems užsisakantiems "Sandarą" paskelbto periodo laike, t. y. iki 31 d. sausio 1919 metų.

Tikėdamiesi didelio Amerikos lietuvių prielankumo, mes pranešame, kad "Sandaros" pakraipa bus tokia kaip iki šioliai ir prašome siųst prenumeratas šiųm adresu:

"SANDARA"

366 W. Broadway, S. Boston, Mass.

A.L.T. Sandaros Reikalai.

Iš A.L.T.S. Kuopų.

CHICAGO, ILL.

Chicagos sandariečiai pradeda judėti.

Apkrauti daugybe tautiniu, kultūriniu ir politiniu darbų Chicagos lietuviai neužmiršta tautninkų partijos organo, t. y. "Sandaros" ir jos darbų parėmimui paskutiniame ALTS. 25 kpe susirinkime sudėjo aukas šie tautininkai:

- Dr. K. Drangelis \$1.00
- Dr. A. Zimontas 1.00
- Dr. A. L. Graičūnas 1.00
- Adv. F. P. Bradčulis 1.00
- Dailin. J. Stankus 1.00
- A. Stankauskas 1.00
- S. Valančauskas 1.00
- S. A. Zolpis 1.00
- J. Kulis 1.00
- R. Lukas 1.00
- J. Adžėigis 1.00
- M. K. Šilis 1.00
- M. J. Damijonaitis 1.00
- Viso \$13.00

Kaip matote, čia pasirodė tik dalis, tik 13, Chicagos tautininkų. Bet mūsų kolonijoje jų yra daug žymių veikėjų, kurie greitai laiku taipgi prisidės prie ALTS. kultūriniai - politinio darbo parėmimo. Bridgeportietis.

WATERBURY, CONN.

"Sandara" gerai platinasi.

Paskutiniu laiku sunku suktik daugiau susipratusių lietuvių, kuris neskaitytų "Sandaros". Visose draugijose, visose šeimynose matosi pareinant ALTS. organą "Sandara" ir girdisi skaitytojų užgyrimas rimto "Sandaros" turinio. Pavieniu egzempliorių taipgi gana daug išsina. Ponas A. Norkus pirmiausias parsitraukdavo po 25 kopijas, bet dabar ir 50 kopijų ne užtenka. Nusipirkusieji "Sandara" pasilaiko atminčiai, kadangi joje telpa daug svarbių raštų, kurie ateityje bus labai apvertinti. Garbė Waterburio lietuviams, kad draugauja su rimtu laikraščiu. Aidiėtis.

BALTIMORE, MD.

ALTS. kuopa auga.

Sujudus Amerikos lietuvių visuomenei darbuotis del Lietuvos labo svarbiausią vietą tame darbe užima Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara. Idant pasekmingai varyti kultūriniai - politinį darbą tam reikia daug žmonių. Tą dalyką supranta mūsų kolonijos lietuviai ir uoliai dedasi prie Sandaros. Paskutiname susirinkime prisidėjo dar šie nauji nariai: K. Juozaitis, V. Dudonis, A. Venskaitis, P. Kundrotas, A. Kurilaitis. Tegul kiekviena ALTS. kuopa paauga nors dešimčia narių ir mėnesį, o tuomet mes galėsime pasidžiaugti savo darbo vaisiais. — M. B.

NORTHAMPTON, MASS.

Iš kultūriniai - politinio veikimo. Sausio 8 d. čionai atsilankė kalbėtojas A. M. Martus iš Brooklyno, N. Y. Taigi per pasidarbavimą gabesnių lietuvių tapo susauktas, mass-mitingas City Hall svetainėje. Gaila, kad pagal Northamptono lietuvių skaičių, tai permažai susirinko, kadangi daugelis nežinojo, kad tą vakarą bus prakalbos. Pirmiausia gerb. kalbėtojas aiškino Lietuvos istoriją. Kalbėjo apie dabartinį Lietuvos padėjimą, ir kaip didžiausi Lietuvos priešai lenkai daug nedorybių pridirbo nuo laiko su jais susigiminiavimo. Jis ragino protestuoti prieš imperialistinius lenkų žygius, kurie pasikėsina užgriebti Lietuvą ir ragino prašyti Suv. Valstijų užtarimo.

Pleirytės-Puidienės Laiškas.

Lietuvos tremtinių vargo patvirtinimui dedame daug pasidarbavusio lietuvių literaturoje gimnazijos mokytojo Kazio Puidos moteries laiška, kurį tik-ką gavome iš Rusijos komp. M. Petruskas ir pridavė mūsų redakcijai.

Čeliabinskas

31— X 1918 m.

Brangus Drauge!

Kadaisiai buvome draugais ir tankiai gal, kaip aš taip ir Tamsta minėdami sieloje praieities vaizdus, prisiminėme vienas kitą ir daug jaukių valandų drauge praleistų. Nežinau kaip Tamsta, bet aš miniu visą mano jaunystę ir visus tuos, kurie man brangūs buvo, kaip gražiausį mano gyvenimo sapną.

Gyvenimo bėgyje pametėme vienas kitą iš akių, net kaip tai galutinai nutraukėme ir korespondavę. Bet tankiai buvo minimas mano namuose Mikas, ypač mano susitikimuose su Kaziu, kurs pastaraisiais metais toli nuo manęs ir mano vaikų gyvenno.

Tas viskas kas ir man asmeniniai ir visai Rusijai pergyventi teko išardė daug santikių, daug žmonių, palikdamas kokį tai neužčiuopiamą chaosą, kur nė pats savęs surasti negali. Kas teko pergyventi, kas laukia ateityje — to viso nė apsaityti, nė numanyti negalima. Karės, revoliucija, bolševizmas, jų nuveikimas Sibire ir vėl gresianti anarchija, tas viskas kokį tai chi mana, apie kurią jusų pasaulis jokio supratimo netur.

Čia Sibire gyvenu jau penkis metus — Kazys buvo mobilizuotas 1916 m. — nuo to laiko esu čia viena su vaikais, dabar dar brolis Juozas rusų armijos aficieras. Nuo gegužės mėnesio Sibiras atkirstas (acių čekų armijai) nuo centro Rusijos — kas dedasi ten ir toliau pasaulyje — neturime supratimo. Nuo to pat laiko nebeturiu jokios žinios kur Kazys, nes jis buvo rodos Maskvoje, kada čechai užėmė Uralą.

Turiu trejetą vaikučių — Tamsta rodos pažinojai tik vieną Algirdutį — be jo yra dar dukrelė Mimora ir sunus Sygurdas. Brolis Juozas išbuvo 3 metus ant fronto dabar kovoja šale čekų su bolševikais.

Bet kodel aš Tamstai rašau? — Kodel taip umai prisimiau? — spėsi gal Tamsta? Štai, atvyko Čeliabinskas Juozas Banys — užėjo, prašnekome — apie Tamstą sužinojau, adresą gavau ir rašau. Rašau, tikėdamasi sulaukti ir iš Tamstos žinėl, tikėdamas, kad laišką mano gausi.

Rusijos padėjimas diena iš dienos sunksnis — mano dar biauoresnis... atgyryo neapsakomai Sibiras, mirtinai ilgiuosi savo krašto — bijau, kad nereiktų čia pražuti. Banys išgirdęs mano skundą ragina Amerikon važiuoti, ragina ir brolis — bet, Dieve mano, kad aš bučiau viena! — Tuotaru jų trejetas, vienas sunks ligonis su širdies liga — o ir netraukia manęs, kažin kodel Amerika.

Bet gal ir prisieis, gal prisieis ten nuo bolševikų pasislėpti jei jie vėl ims viršų, o tai atsitiks jei mus čechai apsis — tuomet čia pasilikti nebegalėstu.

Brangus Drauge, gavęs šitą laišką pabriežk man keletą žodžių. Tuomet parašysiu daugiau ir apie save ir apie kai-ką, kas in teresus, ką žinau.

O. Pleirytė - Puidienė. Tscheliabinsk, Orenburgskoj gub. Kazarmenskaja ul. No. 46 kv. 1.

Bendradarbiu balsai

KAIP KAS ŽIURI I DEMOKRATIJA.

Mes Amerikos lietuviai visi tikime, kad Lietuva bus demokratiška šalis. — Bus renkama žmonių, valdžia lygiu, teisiu, slaptu balsavimu. Jau mes Amerikoje pripratome prie panašių rinkimų ir gerai suprantam, kad geriausias yra budas rinkti valdžią iš žmonių, tos šalies piliečių, kurie yra atsakanti. Geriausias yra budas pasiremiant ant demokratiškų principų, nes šiandien pasaulyje suskambėjo demokratijos varpas, kas ir mums lietuviams labai apeina. Bet labai yra apgailėtina, kad dar ne visi tą šventą demokratiją pažystame ir negalim gerai atskirti tikros nuo falšyvos. Del to dažnai tampa nuvedami mūsų broliai klaidingu keliu. Ant nelaimės pas mus falšyvų vadovų yra užtektinai, kurie prisidengę demokratijos vardu nesidėdi net purvinausių darbų atlikti, kad tik įgavus spėką liaudyje ir sustiprinus savo partiją. Musų socialistai jau daugiau tik apie biznį kalba, tarp savęs del raudonųjų ambicijų bjauruojasi, o dar demokratais vadinas.

Keisčiausia, kad lietuviški kunigai kelia savo kliką į demokratijos vežimą ir sukrovę veža turgun ir siulo liaudžiai, kad pirktų ir skelbia, kad "jū šventa demokratija išganinga kunui ir dušiai ne tokiai kaip kitų". Kleikalikiškame "Drauge" nuolatos telpa po kelias špantas "demokratijos", ir ten net užsipyres rektorius nori pertikrinti savo skaitytojus, kad nelankę katalikiškų mokyklų negali but doras pinetis, ir geras demokratas! Kažin kodel nepasako, a r visi Suv. Valst. demokratai lankę parap. mokyklas, ar ir prezidentas?

Man vieną kartą prisiėjo buti susirinkime įsteigimo vakarinių kursų krikščioniškos demokratijos, po vadovyste kun. F. K. Gerai tėjimau visą tikslą tų "demokratų" ir reikalingumą vakarinių kursų. Kunigas savo "šventa burna" kalbėjo ištikinoms avelėms, kad krikščionų demokratų kursistų bus užduotim laisvųjų Lietuvoj kariauti su kunigų norų priešsinnkais. Taigi tam tikslui yra tveriamas ir vakariniai kursai, kad prirengti kuodaugiausia klerikalikiškų agentų, kad galėtų apinti visus kampelius Lietuvoje ir organizuoti klerikalikišką "kr-dem." partiją. Tas kunigas susirinkusiems užtikrino, kad apsiimti tokį darbą dirbti nesibaidytų, nes tie organizatoriai bus gerat apmokami ir pinigų netruks. Tik-tai gaila, kad tas tėvelis nepasakė, iš kokių šaltinių mano jis tuos pinigus gauti? Bet galima tas dasiprotėti, kad jū vargšai-darbininkai sūdesite tuos pinigėlius, kad palaikius Lietuvoje Klerikalikišką žandarmeriją, kuri galėtų jus pačius varguolius vis tamsybėj laikyti. O gal jau ir su dėjot?

Broliai lietuviai demokratai! Mes mylim demokratiją ir Laisvę. Taigi ir vartokime ją gyveną ir teisingą. Demokratija yra viena ir vieni jos principai, taigi pasmerkimo verti tie, kurie demokratiją bjauriems tikslams naudoja. Meldžiamieji, atsakykite, kaip galės sugyventi krikščioniška demokratija su "mahorhetoniška"? Pagal kunigų išrokavimą, negalės sutikti, nes Lietuvoj turėtų gimti net kokis tuzinas demokratijų: katalikiškų, liuteroniškų, žydiškų ir tt. Tai "gražu" butų!

Labjausia rupi klerikalams surišti valstybiniai reikalai su bažnyčia, kad paskui iš ambonų

diktuoti "krikščionišką demokratiją".

Taigi broliai lietuviai, sustokim ir pagalvokim, ir tarkim žodį, kad mes norim laisvos Lietuvos, norim patys valdyti šalį, ir nereikalaujam pateptų valdovų, kurie mums siulo savo malevotas "demokratijas".

M. K. Šilis.

Chicago, Ill.

PLĖŠIKAMS TERIOJANT LIETUVĄ.

Kiekvieno lietuvių širdis jaučia bausį skausmą kuomet išgirsta žinią, kad bolševikai ir lenkai užgriebė Lietuvos sostinę Vilnių.

Amerikos lietuviai! Atminkite, kad mes busime kalti tame, jeigu lenkų imperialistai arba plėšikiškos bolševikų gaujos dar daugiau nuterios kruviną Lietuvos kuną.

Del ko Amerikos lietuvių vadovai tyli žiurėdami į myrstančią Lietuvą? Del ko jie ne paseka čecho-slovakų ar lenkų pavyzdžio? Del ko Amerikos lietuvių neorganizuoja lietuvišką armiją ir nesirengia išvyti plėšikiškas lenkų ir bolševikų gaujas iš Lietuvos?

Šiandien mes stovime už tautų lygybės principą ir reikalaujame, kad kiekviena tauta turėtų teisę pati spręsti apie savo likimą. Užgriebt svetimas teritorijas nereikia, žmonių vergt nevalia, —tat del ko mes Amerikos lietuviai taip šalta žiurime į dragingą Lietuvos padėjimą, del ko mes nesirengiame vyti šalin tuos plėšikus, kurie pasinaudami nelaimingu Lietuvos likimu terioja Lietuvą net užgriebdami Lietuvos sostinę Vilnių.

Atėjo gynimosi laikas. Amerikos lietuvių vadovai turi pasirupint armija idant tie plėšikai iš Lietuvos butų išvyti.

K. A. Orlauskas, Rochester, N. Y.

Reikia mokintes

Parašė A. F. Christian, M. D.

Kaip pavasarinė saulutė atgaivina gamtą, priduoja gyvybę gelėms ir kitiems augalams, taip lygiai mūsų pasiryžimai ir pastangos suteikia mums laiminges nę gyvenimą ir šviesesnę ateitį. Gamtos grožybė ir mūsų gyvenimo pastangos suteikia žmogui malonumą ir skatina jį prie praktinių idėjų.

Idant buti linksmu ir patenkintu gyvenime reikia neatsilikti nuo progreso, reikia lavintis, mokinties ir eiti drauge su kultūrinio pasauliu, o tuomet ne reikės nusiminti ir skysties ant aplinkybių. Kuomet žmonija pataks prideramą kultūros laipsnį, tuomet ir visą pasaulį taip sutvarkys, jogei nebus skriaudikų nei skriaudžiamųjų, o bus visi žmonės lygūs. Užviešpataus ta lygybė, kurią taip seniai didieji mūsų mokiniojai skelbė.

Žmogaus gabumas gali apsirėkšti tik patogiose aplinkybėse talentą išvysčius. Tik su mokslo pagalba kiekvienas asmuo, tauta ir visa žmonija gali apreikšti savo veriančių darbų galybę.

Pradėję šiuos metus užsuduokime sau kaip pareigą kaip galit daugiau išmokti ir kuomet ateis kiti Nauji Metai, tuomet suslyginkime savo žinią ir pažiūrėkime, kaip toli mes nužengėm progreso keliu vienu metu laike.

Mokslas reikalingas supratimui gamtos surėdymo, mokslas reikalingas supratimui šalies įstatymų, mokslas reikalingas žmogaus sielos tobulinimui. Tai gi mokinkimės šiuos išstisus metus, o sulaukę Naujų Metų pažiūrėkime ką išmokome.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on January 22, as required by the act on October 6, 1917.

SVETIMIAUCIŲ ISVAŽIAVIMAS ir ĮVAŽIAVIMAS. BERA SUVARŽYTAS.

(Released by the Committee on Public Information).

Kad pataisyti klaidingą įspūdį, kuris daugely vietų apsirėškia, jog suvaržymai kenkianti užrubežj karei pasiliovus esą numinti, Valstijos Departamentas leidžia pranešti, kad visi įstatymai ir taisyklės inak atkelavimo ir iskelavimo svetimtaucių tebėra galėje. Jokiam atsukime svetimtauciams neleidžiama važiuoti ar išvažiuoti iš Suv. Valstijų, jei toks jų pasielgimas yra priešingas toms taisyklėms. Yra namona, jog suvaržymas atkeliauti tēsis pakol nebus paskeibta, jei neilgiau.

Niekam neleidžiama prikabinėti keliauti arba primti mokesnį už kelionę su prizadėjimu, tiesioginai ar netiesioginai, jog bus galima gauti prašančiam leidimą iskeliauti iš Suv. Valstijų. Tik Valst. Departamento pastatyti valdininkai gali duoti leidimą ir jokio užtikrinimo negali but duota, jog aplikacija padavus bus suteiktas leidimas.

Aplikantai turi kreiptis į agentū arčiausiai prie savo namų, bet ne į uosta, iš kurio nori iskeliauti. Jie turi nevažiuoti iš namų tol, kol negaus leidimo iskeliauti iš Suv. Valstijų.

PIETŲ VALSTIJOSE ŽEMDIRBYSTĖ GERĖJA.

žemdirbystės padėjimas šian dieną visai kitaip išrodo, neg jis išrodė 1910 m. Veikūs ir prityrę darbininkai padarė dideles permainas. Tukstančiai akry, kurie buvo apaugę žolėmis dabar apseti kukuruzais, kvieciais, avyžomis, šienų, vata, taboka, buivėmis, daržovėmis, ir kitokiais vaisiais. Vietose iš kurių pirmiau neišvežta nei vieno karo galvijų, kiaulių ar avių, dabar labai daug pagaminama kiaulienos, jautienos, avienos ir pieno dalykų. Šeimynos, kurios pirmiau vos tik ismisdavo, dabar praturtėjo ir džiaugias ukės gyvenimu.

Kaip tokia revoliucija atsitiko? Iš vienos pusės karė suteikė progos permainos agrikulturoje, o iš kitos Suv. Valstijų žemdirbystės departamentas ir valstijų žemdirbystės mokyklos, prigelbstant 1539 pavietų (county) agentų, apsigyvenusių valstijos valstijose pradėjus nuo Texas iki Oklahomai ir nuo Floridos iki Maryland. Jie nuolatos ragino ukininkus padidinti javų auginimą, pagerinti ukininkavimą, laikyti daugiau gyvulių, ir užauginti kuodaugiausiai maisto pietuose, vatą paliekant tik del pelno.

SENOVISKAS UKININKAVIMAS PERMAINYTAS.

Ligšioliai apie pietus buvo sakoma, jog tai vieno mulo ir vieno negro ukininkų karalystė. Nėrai ukininkai auginavo vien tik vatą. Už parduotos vatos pinigus jie pirkdavo iš kitur atvežtas pupas, lašinius ir duoną. Prieš tokį įprotį gyventi iš pinigų, viet to kad patiems maistą augintis Suv. Valstijų žemdirbystės departamentas turėjo nemažai veikti, kad nuo jo atpratinti.

Pavietų agentams duodama daug garbės už išmokinimą 15 valstijų ukininkus netik auginti daržoves, javus ir gyvulius tik saviems reikalams, bet ir pardavimui. Nežiurint, jog už vatą buvo mokama daugiau, neg kada nors pirmiau, paprastas ukininkas stovėjo už auginimo maisto dalykų. Pietų ukininkui ir miestiečiai užtektinai auginavo javų, kukuruzų, šieno, žemriėščių, įvairių pupų, taip kaip ir gyvulių mėsa, pienai ir kiaušinams.

Nauos žinios iš Lietuvos.

(Iš Lietuvos laikraščių).
LAIKINOSIOS VALDŽIOS
KONSTITUCIJA.

Iki Steigiamasis (Kuriama-
sis) Seimas bus nusprendęs Lie-
tuvos valdymo formą ir konsti-
tuciją, Lietuvos Valstybės Tary-
ba, reikšdama suverenę galią
(suprema protestas), steigia
laikinąją Lietuvos Valstybės Vy-
riausybę šiais Laikinosios Kon-
stitucijos pamatais:

I. Bendroji dalis.

1. Vyriausius laikinuosius Val-
stybės organus sudaro: a) Val-
stybės Taryba ir b) Valstybės
Tarybos Prezidiumas (III, par-
9) su Ministerių Kabinetu.

2. Vyriausiosios Valdžios bu-
klė yra Lietuvos Valstybės so-
stinė — Vilpius.

3. Įstatymų iniciatyvos teisė
priklauso Valstybės Tarybai ir
Ministerių Kabinetai.

4. Visi Laikinosios Konstitu-
cijos pamatiniai dėsniai priima-
mi 2-3 balsų; jie gali būti papil-
domi arba pakeičiami, tik 1/2 Val-
stybės Tarybos narių to parei-
kalavus, ir papildymai arba pa-
keitimai 2-3 balsų priėmus.

I. Valstybės Taryba.

5. Valstybės Taryba svarsto
ir sprendžia laikinuosius įstaty-
mus ir sutartis su kitomis val-
stybėmis.

6. Valstybės Tarybos priimtie
ji laikinųjų įstatymų ir sutar-
čių su kitomis valstybėmis su-
manymai yra Valstybės Tary-
bos Prezidiumo skelbiami.

7. Valstybės Tarybai priklaus-
o interpretacijos ir paklausimų
teisė.

8. Valstybės Tarybos sesijas
skiria pati Valstybės Taryba,
arba šaukia Valstybės Tarybos
Prezidiumas savo iniciatyva ar-
ba pareikalavus 1-3 Valstybės
Tarybos narių.

III. Valstybės Tarybos Prezidiu- mo laikinoji kompetencija.

9. Ligį neįkurus atsikro aug-
ščiausio vyriausybės organo, jo
kompetencija pavedama Valsty-
bės Tarybos Prezidiumui, kurį
sudaro tam reikalui prezidentas
ir du vice-prezidentu.

10. Tam Prezidiumui priklaus-
o vykdomoji valdžia, kurią jis
vykdo per Ministerių Kabineta,
atsakomą prieš Valstybės Tary-
bą.

11. Tas Prezidiumas Valsty-
bės Tarybos vardu: a) skelbia
su savo parašu laikinuosius įsta-
tymus ir sutartis su kitomis val-
stybėmis; b) kviečia ministerių
pirmininką, paveda jam sudaryti
Ministerių Kabineta ir pa-
siuntinius ir priima akredituo-
jamus svetimų valstybių pa-
siuntinius; d) skiria aukštes-
niuosius kariuomenės ir civilius
Valstybės valdininkus; e) laiko
savo žinioj kariuomenę Lietuvos
nepriklausomybei bei josios žemi-
nė liečiamybei ginti ir skiria
vyriausiąjį kariuomenės vadą.

12. Visi to Prezidiumo skel-
biami aktai turi būti ministerių
pirmininko arba atitinkamo mi-
nisterio parašu žymimi.

14. Prezidiumo žinioj yra
Lietuvos Valstybės antspaudas.

IV. Ministerių Kabinetas.

15. Ministerių Kabineta su-
daro ministeris pirmininkas.

16. Ministerių Kabineto sudė-
tį tvirtina laikinai vykdas apš-
čiausios vyriausybės funkcijas
Valstybės Tarybos Prezidiumas

17. Ministerių kabinetas iš-
vieno (solidariai) dirba ir iš-
vieno a tsako.

18. Valstybės Tarybai išrei-
kus nepasitikėjimą Ministerių
Kabineta, šis atsistatydina.

19. Ministerių Kabinetai at-
stovauja ministeris pirmininkas
arba jį pavaduojąs vienas kuris
ministeris.

20. Inėję į Ministerių Kabi-
neta Valstybės Tarybos nariai

nenustoja buvę Valstybės Tary-
bos nariais.

21. Ministerių Kabinetas ir
atskiri ministeriai, Valstybės
Tarybai ir jos komisijoms parei-
kalavus, turi duoti žinių ir paai-
škinimų.

V. Pamatinės piliečių teisės.

22. Visi valstybės piliečiai,
vis tiek kurios būtų lyties, tau-
tybės, tikybos ir luomo, yra ly-
gūs prieš įstatymus. Luomų pri-
vilėgių nėra.

23. Laiduojama (garantuojama)
asmens, buto ir nuosavybės
neliečiamybė, tikybos, spau-
dos, žodžio, susirinkimų ir drau-
gių laisvė, jeigu tik tikslas ir
vykdomieji įrankiai nėra prieš-
išingi valstybės įstatymams. Gin-
kluotų asmenų susirinkimai
draudžiami.

24. Srityse, kuriose Lietuvos
Valstybės nėra išleistų naujų
įstatymų, laikinai palieka tie,
kurie yra buvę prieš karę, kiek
jie neprieštarauja Laikinosios
Konstitucijos pamatiniams dės-
niams.

25. Karo metu, taip pat val-
stybei gresiančiam sukilimui ar
riausėms neprileisti yra taikina-
mi ypatingi įstatymai, kuriais lai-
kinai suvaržomos piliečių lais-
vės garantijos.

VI. Steigiamasis Seimas.

26. Laikinoji Valdžia nustato
ir skelbia įstatymą Steigiamajam
Seimui rinkti.

27. Steigiamasis Seimas yra
renkamas visuotiniojo, lygiojo,
tiesiojo ir slaptos balsavimo pa-
matais.

28. Steigiamosio Seimo narių
rinkimams pasibaigus, Seimas
renkasi Vilniuje Laikinosios Vy-
riausybės paskirtą dieną.

29. Steigiamasis Seimas pradeda
savo darbą 2-3 atstovų
susirinkus.

Valstybės Tarybos Prez.:

A. Smetona, J. Saulys, J. Sta-
ugaitis.

Ministeris Pirmininkas A.
Valdemaras.

Lietuvių Mokslo Draugijos Atsišaukimas.

Pastarųjų 3-4 metų atsiti-
kimai lietuvių tautos gyvenime
karės laiku, be abejo, užims la-
bai svarbią vietą mūsų istorijoje.
Kare išblaškūs didelę —
ypač lietuvių inteligentijos —
dalį po visą plačią Rusiją, trem-
tiniam bei pabėgėliams Rusijoje
teko tenai nemenką vargų
naštą ant savo pečių pakelti pa-
kol jie galėjo vėl tėvynėn sugrį-
žti. Šitas jų gyvenimas sve-
timam krašte ne vienu atžvil-
giu yra indomus visai mūsų tau-
tai ir, be abejo, ilgainiui ras
savo istorininką kuris pasis-
tengs, čia jau vietoje budamas,
tą ištremimo laiko tarpą aprašy-
ti. O šitam butent darbut bus
reikalinga turėti kruvoje visa
medžiaga visos žinios, kurios bu-
vo skelbiamos Rusijoje ėjusiuo-
se laikraščiuose ir kituose raštuo-
se apie tremtinių gyvenimą. To-
del dabar grįžtant iš Rusijos lie-
tuvams, reikalinga butinai su-
rinkti visi laikraščiai, kalendo-
riai, knygos, brošiūros, įvairūs
atsišaukimai ir tt., ištremimo
laiku Rusijoje spausdinti, ir vis-
lab tai sudėti Lietuvių Mokslo
Draugijos bibliotekon, kur moks-
lu užsimantieji žmonės ir lie-
tuvių tautos tyrinėtojai galės tą
visą medžiagą rasti ir jaja nau-
dotis. Mokslo Draugijos vardu
aš kreipiuosi todėl ir grįžtančius
tėvynėn lietuvius jų prašyda-
mas pasirupinti, kad nors po
2 egzemplioriu visų Rusijoje iš-
leistųjų raštų butų Mokslo Drau-
gijai (Vilnius, Aušros Vartų gat-
vė No. 21) inteikta.

L. M. Dr-jos pirm.

Dr. J. Basanavičius.

**Luodvinavas, Mariampolės ap-
skr.** — Prieš karę, sulaukus kiek
nuosėnių laukų, ir pas mus
prasidedo draugijų steigimas;
turėjome skyrius: "Žiburio, Blai-
vybės, Ukiminkų dr-jos, zagres
pajininkų kuopė", turėjome
savo knygyną, skaityklą, darė-
me susirinkimus, pasakojimus.
Karė viską išardė, drau-
gių veikimas sustojo. Gegužės
5 dieną buvo atgaivinamas "Ži-
burio" skyriaus susirinkimas

Į valdybą pateko: — pirmi-
ninku kun. J. Puodžiunas, vietin-
nis kleb., padėjėju — I. Lelešius
iš Starabudziškių, sekretoriu —
L. Kalėda iš Pasuoduoinės.

Tešiai. — Draugija nukentė-
jusiems del karės šelpti su-
rengė gegužės 19 d. Telšiuose
fantų loteriją, iš kurios, atmu-
šus 103 rub. 75 kap. išlaidų, gau-
ta peino 2,091 rubl. 75 kp. Tų pi-
nigų 893 rub. 25 kap. paskirta
grįžusiųjų tremtinių naudai.
1798 rubl. 50 kp. skiriama drjos
įstaigų palaikymui: vaikų prie-
glaudai, kėpyklai ir virtuvei.
Duonos ir pietų gauna 350 žmo-
nių. Prieglaudoje laikoma 15
našlaičių.

Visiems prisidėjusiems darbu
ir aukomis prie šitos loterijos
įvykinimo išreiškiu pavargėlių
vardu didelę padėką.

Vadžgirdys, Ras. ap. — Dar
prieš karę kun. Dargužas pasta-
tė mokyklai namą. Bestatant,
kai kas kreitėjo; girdi, kad išlai-
džiai, kad jau yra viena guštų
mokykla? Dabar jau mato, ar
reikėjo lietuvių mokyklos. Kun.
Vilaniškis ją pradžioje karo sus-
tojusių atgaivino. Mokytojavo
p-lė Kebonytė. Dabartinis kle-
bonas P. Katelė deda visą sa-
vo širdį į mokyklą į jaunimo
bendravarđį a. a. Panemunėlio
Katele. Tyrų Patrubočius.

Švenčionys, —22 -IX pasku-
tinį kartą kalbėjo lietuvių liau-
dies name gerb. kun. B. Verbic-
kas. Trumpais žodžiais prabilo,
bet giliai klausytojams į širdį į-
smego. Kun. V. Darbštus, nepa-
ilstąs darbininkas Kristaus vy-
nyje ir tautos dirvoje; labiausia
rupinosi mokyklomis ir jaunimo
švietimu. Dirbo sunkiomis aplin-
kybėmis, daug kovodamas, daug
perekiojimų kėsdamas, visokių
išgamų trukdomas ir apšmeižia-
mas. Vis delto pasiekė savo tik-
slą, tiesiu keliu eidamas. Šven-
čionis jis apeleido, bet jo dvasia
ten paliko.

Pakrojis, Jon. apskr. — Su-
sektą gauja plėšikų ir įduota
valdžiai. Visų buta tos vietos
gyventojų. Buvo apsiginklavę
šautuvais, revolveriais. Suinta
ir plėšikų vadas J. Kiškėlis iš
Kuličių kaimo.

Lietuvėn grįžo: Jonas Lauri-
naitis (mokyk.), d-ras Matulaitis,
Simolksis ir nemažas moks-
leivių burys, Janina Išoraitė
(stud.), agron. Kazys Narke-
ičius, agr. Liucijonas Tamkus,
Juozas Narkevičius, Pov. Aug-
lys, El. ir H. Šilinskaitės ir O.
Boguckaitė (bitininkų instruk-
torė).

Iš Naumiesčio padangės. —
Naumiesčio apskrityje švietimo
stovis pakilęs dabar gana aukš-
tai. Žmonės pradeda suprasti
mokslo naudą, nes Naumiesčio
apskr. jau gyvuoja viena gimna-
zija ir 74 pradedamosios mokyk-
los su daugiau negu 80 mokyto-
jų. Ir dar vis steigiami naujų
mokyklų. Prie 19 mokyklų yra
įsteigti vakariniai suaugusiems
kursai. Kaip girdėti yra jau ir
daugiau prašymų paduota del
atidarymo vakarinių kursų su-
augusiems. Jaunims šviečias
noromis. Prie daugelio mokyklų
buvo arba yra rengiami vakarė-
liai.

Mariampolė. Spalių 23 dieną
čia įvyko visuotinas "Žiburio"
Draugijos skyrių įgaliotinių su-
sirinkimas. Kun. prof. Matulevi-
čius "Žiburio" Centro vardu ati-
darė susirinkimą. Jisai sveikino
taip gausiai susirinkusius įga-
liotinius, kurie, matomai, giliai
atjaucia darbui, kurį dirba "Ži-
burys". Pabrėžė apšvietos rei-
kalingumą tautos gyvenime ir
nurodė, kad "Žiburio" Centras
visą domę kreipė į švietimą —
mokyklų ir gimnazijų steigi-
mą. Susirinkimo pirmininku
dėlnų plojimu buvo pakviestas
kun. Vailokaitis. Į prezidiumą
buvo pakviesti beto dr. E. Drau-
gelis ir p. O. Valaitytė. Į sekre-
torius — kun. M. Petrauskas ir
p. A. Matulaitis. Dalyvavusiųjų
surašyta 72 įgaliotiniai ir 69
svečiai iš visų Suvalkijos kra-
stų. Kun. prof. Matulevičius pra-
neša apie Centro veikimą. Cent-
ro veikimas — gimnazijų steigi-
mas. Mariampolės bernaičių ir
mergaičių gimnazijoje yra pasku-
tiniu laiku 592 moksleiviai. Mo-
kytojauja 25 mokytojai, chorve-
dys, rankų darbo ir orkestro ve-
dėjai ir raštvedys.

Šakuose 2-jų klasių bendra
mergaičių ir bernaičių gimnazi-
ja po 2 klases, viso — 139 mok-
sleiviai. Mokytojų 3 ir vienas
raštvedys.

Prienuose 2 klases. Viso mo-
kinių 77. Mokytojų — 4.

Seinuose taip-pat 2 klasių.
Mokinių 95, mokytojų 6.

Beto leista įsteigti gimnazi-
jos Vilkaviškyje ir Naumiestyj,
jeigu gaus namą. Paduoti prašy-
mai: Pilviškiuose — komercinės,
Sintautuose — mergaitėms ukio
mokykla.

Kun. Vailokaitis sveikina "Ži-
burio" Centra, tiek daug pasi-
darbavusį Lietuvos jaunuome-
nės švietimui. Kartu sveikina

kun. prof. Matulevičių, kuris
taip daug pasidarbavo šiame
dalyke ir dabar šv. Tėvo patvir-
tintas Vilniaus vyskupu, ir linki
ir tenai klotingai darbuotis iš
anksto pabrėždamas darbo sun-
kumą ir vietos svarbumą.

Susirinkusieji dėlnų plojimu
sveikina Jo Ekselenciją.

Kun. V. Borisevičius, nupie-
šęs vargingą moksleivių padėji-
mą bendrabučiuose, ragino susi-
rinkusius ir Lietuvos visuomenę
padėti tiems bedaliams.

Toliau duota apyskaitos iš
skyrių. Viso duota iš 19 skyrių.
Kiti skyriai savo darbų apys-
kaitų neatsiuntė. Ir iš apyskaitų
paaiškėjo, kad skyriai: daro su-
sirinkimus, juose rengia paskai-
tas, pasikalbėjimus, taiso vaka-
rus ir kitus pasilinksminimus,
rengia suaugusiems kursus, tve-
ria mokyklas ir dirba daug kitų
naudingų apšvietai ir susiprat-
imui darbų.

Iš sumanymų žymėtini šie:
Pageidavimas kuogreičiausia
steigti Gižiuose ukio mokykla.
Įgyti, kaip ir jau buvo nutarta
spaustuvę. Steigti kaikur vieto-
je gimnazijų mokytojų semin-
rijas ir kitos rūšies mokyklas.
Nutarta įtaisyti narių bilietai.
Šiais dalykais pasirupinti paves-
ta Centrai. Pabaigoje A. Ma-
tulaitis pranešė apie reikalin-
gumą steigti "Pavasarininkų"
draugijos ir suteikė praktikių
nurodymų. A. Staugaitis kvietė
visus rupintis darbininkų reika-
lais ir jų organizavimu.

Susirinkimą užbaigė d-ras E.
Draugelis, pabėždamas milžini-
šką darbą, kurį nudirbo "Žibu-
rys", linkėdamas jam šviesesnės
ateities. A. Mattis.

Titavėnai, Sadv. ap. — Nuo
pernai metų darbuojasi mokyk-
la. Per vasarą lankė ją 30 vai-

ky. Dabar klebonas V. Pacevi-
čius pasirupino padaryti ją dvi-
klase. Leidimą jau gavo. Moks-
las prasidės spalių 17 d. abiejose
klasese. Mokytojaus išėjęs Kau-
nė vokiečių mokytojų kursus
Vincas Siparis ir Kazys Paulau-
skis. Mokinių bus apie 150.

Barteliai (Veisėjų parap.) —
Musų apylinkėje labai reikain-
ga mokykla. Bartelių, Barčių ir
Bartašūnių vaikai kaip kokių
laukinių žmonių padarmė basto-
si be mokslo. Jaunimas tamsus.
Daugiau mėgsta vakaruškas, ne-
gu laikraščius ir knygas. Žmo-
nė turėtų susiprasti, kad toks
jaunimo padėjimas toliau nebe-
pakenciamas. Bartašūnių vaiki-
nai jau susiprato. Patįs šviečia-
si ir kitus švietis ragina.

Lietuvos Jaunuolis.

Šešuoliai (Širvintų apskr.).
Šešuoliečiai buvo sužadinti iš
gilaus miego gerb. kun. J. Ku-
nigėlio, bet dabar, jam išvazia-
vus, pradeda vėl visa eiti blo-
gyn, ypačiai mokyklos silpnėti.
Kun. J. Kunigėlis buvo įsteigęs
dviklasę mokyklą ir mokytojams
duodavo užlaikymą. Daugybę
mokinių jis prirengęs savo rupe-
sniu išsiuntė į aukštesnes Vil-
niaus mokyklas. Jam gi išvazia-
vus iš šešuolių, visa lyg migte
užmigo. Labai linkams mums bu-
vo kuomet mes turėjome toki
musų parapijos globėją ir gai-
vintoją liaudyje ir mokslo mei-
lės. Žiburytė.

Lazdininkai (Darbėnų par.)
Ikišiol čia dar nesugebėta įs-
teigti taip reikalingos mokyk-
los. Buvo bandoma tartis apie
tai, bet nieko nenutarta. Rei-
kia tikėtis, kad ir Lazdininkai
sukrus steigti savo sodžiuje mo-
kyklą.

PROGRESS SHOE MFG. COMPANY

Inkorporuota ant 100,000 dolarių

Rengia nuosavą dirbtuvę uždėti išdirbimui avalų (shoe)
Jau surinkta \$25,000.00

Lig dirbtuvė atsidadys reikia surinkti \$40,000.

PRAMONĖNĖS INDĖTI PINIGAI NĖSA DIDELI
NUOSIMTĖ.

AVALŲ KRAUTUVIŲ SAVININKAI, DĖKITE SA-
VO PINIGUS IŠDIRBYSTĖN!

SLAUCIAI, JUNKITES ISDIRBYSTĖN!

Šėras \$100.; galima pirkti nedaugiau dešimtį šėrų vie-
nam žmogui.

Fabriką organizuoja LIETUVOS ATSTATYMO
BENDROVĖ; darbo vedimui pakviestas mokytas in-
žinierius-chemikas Pijus J. Žiuris, B. S. ir jis jau dar-
buojasi Montelloje, Mass. Nepraleiskite Progos Pelnin-
gon vieton pinigų indėti! Informacijų klauskite ir
pinigus siųskite, o

Krautuvninkai galite jau duoti užsakymus šiuo
adresu:

PROGRESS SHOE MANUFACTURING CO.

58 Ames St., Montello, Mass.

arba: LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ

(Lithuanian Development Corporation)

320 Fifth Ave.,

New York, N. Y.

"SANDARA"

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros organas.
Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.00
" " (Užsieniuose) \$2.50
Pavienia numeris 4c.
Agentams duodama už platinimą rabatas.

"THE LEAGUE"

The organ of the Lithuanian National League of America.
Yearly Subscription:

In the United States \$2.00
Six months \$1.00
To Foreign Countries \$2.50
Kreipiantės rašykite:

"Sandara"

66 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Atsiunčiamieji Redakcijai rankraščiai turi būti su autoriaus parašu ir antrašu. Rankraščius Redakcija taisyti ir trumpina sulig savo nuožiūra. Neįrankintieji spaudai smulkesnieji raštai (korespondencijos, eilės ir t. p.) laikinai ir autoriams negražinami.

"SANDARA"

366 Broadway
So. Boston, Mass.

Lietuva ir klerikalų atakos.

Lietuvą galima prilyginti prie vaisingo medžio, kurio vaisių per amžius svetimi plėšdavo, Lietuvos gyventojus skriausdavo.

Siandieninė Lietuva yra kaip jaunas, audrų nurimimo trokštantis medelis. Jis nori augti, nori bujoti. Bet jo augimą, jo bujimą stelbia baisūs kirminai ir trandės. Ir kuomet tuos parazitus bandoma nuvaikyti, jie šnypščia, čirškia į akis šoka ir hipokritiškai sušunka: "Mes tą medelį globojame, mes jį nuo priešų giname, mes jam gyvybę teikiame!"

Tai taip yra su mūsų klerikalais, su jiems patiems nesuprantamų dogmų aiškintojais, prognoze trugdytojais, žmonių temdintojais.

Jie carų-kaizerių laikuose meldėsi už tuos žmonių žudytojus ir liaudį vertė juos garbinti. Jie juos šven tais vadino (ignoruojančių Lietuvą Romos popiešių ir dabar nesigėdina šventu vadinti) ir jų valiai priešintis draudė. Jie už varguolių išdavinėtojus, už donosus medalius gaudavo ir didžiulius darbus, už savo brolių - vargdienių pardavimą jų viešpats-caras juos apdovanojo.

Daug mūsų brolių gyvybę padėjo šventoje monarchams pasipriešinimo kovoje ir tie mūsų klerikalų stabai, galiop prilakė jais pralietuose nekaltų mūsų brolių - karžygių kraujuose.

Tuko Lietuvos parazitai iš nekaltų žmonių kraujo. Jie savo šaikas ir šiandien mobilizuoja. Jie viešai drysta rioglyt ant nukamuoto Lietuvos žmonių sprando vokių Urachą. Girdi, "tik ant dešimties metų tą svetimą kraują kunigaikštį į Lietuvos valdonus kviečiame". Jie bando surast Lietuvos žmonėse savo bičiuliui simpatijos tuom jogei išdidžiai praneša, kad ponas Urach net "Tėve mūsų" lietuviškai kalbėti pramoko. Ar gali but

didesnis pasityčiojimas iš Lietuvos gyventojų?!

Kuomet pora savaitių tam atgal Amerikos lietuvių tautininkų laikraščiai pajudino tą trandžių liūdą, — jų klerikaliski bendradarbiai užpyškino savo partijos laikraščius "pasiaiškinimais" ir keiksmis. Jie keikia tuos žmones, kurie tyriausia širdžia, sveikiausiu protu, geriausiais jausmais ir norais dirba dėl Lietuvos žmonių labo ir stengiasi pagelbėti jiems atsikelti iš priespaudos ir vargo tvano ir numest šalin tuos vergijos pančius, kuriais Lietuvos varguolius apkaustė karunuoti, patepti ir tituluoti despotai.

Neturėdami jokių argumentų supuvusios klerikalų politikos apginimui Amerikos lietuvių klerikalų laikraščių redaktoriai vien pludimais pasitenkina ir ant tikrų Lietuvos draugų savo išdavystės šešėlius meta. Jie bijosi, kad faktais pradėjus rodyt klerikalų veikimą naujai Uracho, lenkų imperalistų, Romos trusto ir kitų Lietuvos liaudies siurbėlių, — visi Amerikos lietuviai darbininkai permatys tas nedorybes, kurias klerikalai linkui Lietuvos daro. O tas beabejo, atsilieps ant klerikalų "rugepjūtės" ir jie savo diplomatijoms negalės mētyt tiek daug lietuvių suaukautų pinigų. Jie jaučia, kad juos tada visi pažins tikroje šviesoje — koki jie "demokratai" ir pamatys kiek yra tiesos jų saldžiaviavime apie jų "kovą" už Lietuvos žmonių laisvę.

Tautininkų spauda parodė, ką rašo kun. Vilimavičius ir p. Gabrys. Jeigu jau tie žmonės sako, kad Šveicarijoje susispietę lietuviai kunigai ir Amerikos klerikalai pasiūsti atstovai vien tik kenkia Lietuvos laisvės reikalams ir pinigus mēto, tai reikia žinoti, jogei baskaisiu purvynu apsiavė klerikaliskos politikos vežimas...

Bet-gi lietuvių kalboje leidžiami "Garsas", "Draugas" ir "Darbininkas" protestuoja, kam tautininkai iškėlė viešumon klerikalų darbą. Savo editorialuose tie laikraščiai apart jų paprastai vartojamos "gražkalbystės", vieton argumentų dar stengiasi pateisinti tuos nuo amžių žinomus Lietuvos judošius ir meta dėmes ant kitų. Vienas klerikalų organas tarp kitko sako:

"Bet liberalų pučiamasis burbulas galės buti geru patastavimu Lietuvos pradžiai. Dalį visuomenės galės suklaidinti ir pakenkti aukų rinkimui. Liberalų laikraščių redaktoriai negalėjo to nepamatyt. Kodel jie tą darė? Į tai atsako "Sandara". Tasai laikraštėlis išplurpęs niekus sušunka į katalikus: 'stokite į Amerikos lietuvių tautininkų-demokratų eiles'. Reiškia medžioja pasekėjų".

Laikas parodys visiems, koks tai "burbulas". O kas-

link "medžiojimo pasekėjų", tai tiek galima pasakyti: Tautininkai nesigėdina į savo tarpą kviesti žmones mylinčius Lietuvia, nes tautininkų veikimo programos nēr slėptinas, bet skelbtinas, rēmimo vertas. Gi klerikalų partijos praeities ir dabartiniai darbai linkui Lietuvos yra purviniams ir niekiniausi, ką visuomenė mato iš šio ir iš kitų raštų, bei iš ypatingų patyrimų.

Lietuvos žmonių priešai mato, kad Amerikos lietuvių tautininkų - demokratų partija (ALTS.) kas-kart didyn auga; jie mato, kad mūsų liaudies veržiasi iš tam sybės žabangų, pradeda protauti ir prakeiksmą siunčia visiems Lietuvos judošiams, besitituluojantiems Lietuvos globėjų vardais. Juos pagieža ima kad šandie žmonės darbininkai ant tiek susiprato, jogei klerikalai viešai negali paskelbti: "Mielai parapijonai, rašykite prieš Romovus, vyčių, razancavų, škapliernų ir tik savo kunigų klausykite ir ką jie liepa darykite, o ką kunigai daro — nemislinkite, tik kramolą malšint padėkite"... Taigi jau negalėdami savo "krikščioniškai - demokratiškų" principų skelbti tikroje šviesoje, jie pavydi, kad progresuojanti žmonės savo partijos programą viešai skelbia ir bendran darban mylinčius Lietuvą žmones kviečia.

DR. J. SLIUPAS VYKSTA EUROPON.

Galiop išsipildė Amerikos lietuvių troškimas: Suvienytų Valstijų valdžia išdavė užrubežinį pasportą gerbiama mūsų tautos veikėjui, Dr. J. Sliupui.

Niekas šandie Lietuvos reikalų taip gerai, taip teisingai negali perstatyti, kaip gerb. Dr. Sliupas, kuris netoli 40 metų be poilsio pasišventusiai dirba nuskriaus tos Lietuvos žmonių labui, tyrinėjo Lietuvos Istoriją, lietuvių ir anglų kalbose rašo knygas apie Lietuvą, šviečia mūsų liaudį, auklėja joje politinį, kultūrinį subrendimą ir informuoja pasaulį apie Lietuvą ir lietuvių troškimą laisvės.

Mylintieji Lietuvą Amerikos lietuviai deda dideles vylytis ant Dr. J. Sliupo ir pilnai tiki, kad jam yra lemta sulošti ytin svarbią rolę mūsų valstybės atgimime.

Amerikos valdžia žino Dr. J. Sliupo prakiunumą kaip savo piliečio, taigi ji matydama pavergtos lietuvių tautos padėjimą išdavė gerbiama mūsų tautos pionieriui pasportą ir leido jam švažiuoti Europon, kur bus rišamas naujas pasaulio surėdymas.

Amerikos lietuviai džiaugiasi, kad tokį puikų atstovą turėsime Europoje ir tikime, kad jis atrems Lietuvos priešų skledžiamus meklus linkui Lietuvos ir visur skelbs tikrą teisybę.

Apžvalga.

Lenkiški katalikai ir Lietuva.

Visiems yra žinoma, kad 95 nuosimčiai lietuviškų kunigų dar neseniai nustojo kalbėti lenkiškai ir lietuvius viešai vertė prie "katalikiškos tautos". Nors tą faktą mūsų spauda mažai pažymi, bet lietuviškų kunigų "Draugas" jaučia kunigų nedorybes ir jaučia, kad jas turės sužinot visi kunigų pasekėjai. Jis taipgi žino, kad didžiama lietuviškų kunigų visomis pastangomis tempia savo klerikaliską vežimą lenkų pusėn. Kunigai tikisi surišt lietuvių su lenkais ir vėl baudžiavą įvest. Reaguodamas į tai "Draugas" net dryso parašyt straipsnį aiškindamas, buk lenkų katalikai nėra pavojingi Lietuvai. To klerikalisko laikraščio putimas žmonėms dulkių į akis susilaukė opozicijos iš "Lietuvos" pusės ir jį štai kokios karčios teisybės žodžiais atrėžė:

"...yra neužginčijamas faktas, kad didžiausia lenkinimo jėga Lietuvoje buvo varoma per bažnyčią, — o juk, berods, bažnyčią "runino" ne tik geri lenkų katalikai, bet patys atsakomieji katalikų vadai per tukstančius savo kunigijos Lietuvoje. Kun. Prapuoliano knyga apie lenkų katalikų apaštalavimą butų tam geru apskundimo aktu, jeigu mes patį iš savo locnų pritirimų to nežinotume.

Bet tas buvo senai? Gerai. Muštinės ir kraujo praliejimas bažnyčiose, lietuvių kunigų gujimas iš parapijų yra tik vakarykščiai atsitikimai Lietuvoje, — ir juos, tikime, ne liberalai ir ne socialistai sutaisydavo Lietuvos bažnyčiose.

Bet tai buvo prieš karę, gal akyvaizdoje šiandieninių atsitikimų lenkų "katalikai" atsimainė ir apreiškė "tikrus" ir "prakilnus" norus? Taip. Neseniai skaitėme pranešimus, kad Vilniaus lenkai paskutines eiles tautiškai-bažnytinio lenkų hymno "Boże, cos Polskę" pakeitė žodžiais, idant Dievas jiems sugražintų Varšavą ir Vilnių. Ta permaina, anot lenkiškų laikraščių pasidarė labai populiarė ne tik Vilniuj, bet ir Varšavoj ir toks permainytas hymnas giedamas ne tik gatvėse, bet ir bažnyčiose.

Varšavos antvykpio ir Lenkijos vyskupų šaukimas lenkų politiškai - bažnytinin suvažiaviman Seinų vyskupo Karoso ir-gi neludytų lenkų katalikų naudon. Šimtus panašių pavyzdžių galima butų privesti. Bet ar ir viršminėtų neužteks, idant įsitikinus, kad lenkų-katalikai nėra tokiais, kokiais juos "Draugas" norėtų lietuviams parodyti?"

"Lietuva" švelniai papeikus "Draugą" už statymą katalikybės politikos augš-

čiau dabartinių tautos reikalų sako:

"Lietuviai turi ant savo rankų milžinišką darbą, už kurį imasi ir baisią atsakomybę prieš ateinančias gent kartes, ir partijinės simpatijos todėl čia privalo eiti šalin.

Ir tokia nuomonė nėra sovinizmas, nes lietuviai yra užpultųjų, besiginančių nuoskriaudos vietoje. Gintis jie tad privalo iki paskutinei energijos uncijai, pamiršus apie savo partijines simpatijas."

Klerikaliskam "Draugui" reikėtų dar daugiau teisybės pasakyti, kad jis nors dabartiniame momente nedemoralizuotų tautinės lietuvių sąmonės ir tautinio lietuvių veikimo, nors jam teisybę sakančius žmones jis ir kunigiškiausiais vardais krikštintų. Protaujanti lietuvių privalo kelt protesto balsą prieš kunigiškai - klerikaliskai - lenkomaniškos politikos spaudą.

SANDAROS

REIKALUOSE.

Nekurie nariai manęs klausia, kada tilps Sandaros administratoriaus atskaita. Turiu pasakyti tiek. Kuomet Sandaros spaustuvė likosi nupirkta be pinigų, ir išspradžių labai sunkiai ėjo dalykai, tai ir atskaitos negarsinome, o vien tik komitetas žinojo tuos dalykus ir paskiaus paaiškino seimo delegatams apie tuos vargus, kuriuos turėjo pergyventi "Sandaros" štabas. Dabar pranešu visoms kuopoms, kad atskaita tilps kiekvieno mėnesio, pradžioje nuo sausio 1 d., 1919 metų.

Visos kuopos turėtumet atkreipti daugiau domos į Seimo nutarimą ir koku nors budu užsimokėti po dolerį nuo nario, kaip buvo nutarta. Kurios dar neužsimokėjo, prisiųskit tuojaus, nes kitaip prie atskaitos busiu priverstas garsint tokių kuopų neužsimokėjimą.

K. Jurgelionas, adm.

NAUGATUCK IR UNION CITY, CONN. 57-ta ALTS. kuopa.

Laike p. A. M. Martaus prakalbų sausio 14 d. 1919. čia susitvėrė nauja ALTS. kuopa iš 31 nario! Kuomet kalbėtojas paaiškino kastei yra ALTS. ir paklausė, ar norite čia turėti kuopą, visi pasakė, kad norime. Prie naujos kuopos jau prisirašė šie lietuviai ir lietuvaiteš: F. Vilkas, A. Bukšniūtė, V. Narbutaitis, M. Narbutaitis, J. Potičiula, J. Petrauskas, A. Antralaiciūtė, V. Ruminienė, V. Getcevičia, J. Butvilas, M. Butkus, J. Delinavičia, M. Laigiūtė, K. Rudrevičia, A. Deikuvienė, M. Petraitis, J. Žiurinskas, A. Sinda, J. Griškėlis, Z. Sindaras, F. Jančius, J. Darneika, J. Ivanaitis, J. Pakutka, V. Batčis, J. Samoška, A. Židonis, K. Valulis, J. Bekearis, V. Baltamiškis ir A. Mačulaičiūtė.

Į valdybą tapo išrinkta: pirmininkė — p-lė Alena Bukšniūtė, sekretorius — Feleksas Vilkas, kas. — Vincas Narbutaitis.

Nauja kuopa rengiasi pradėti uoliai veikti dėl Lietuvos labo ir dėl žmonių apšvietos. F. Vilkas, sekr.

PASTABOS.

Vienas Švedijos chemikas Stockholme iškepė duonos iš... eglinių miltų. Ta medinė duona, sakoma, Švedijoje jau gana plačiai vartojama. Amerikos chemikų Draugijos narys Dr. John W. Beckman sako, kad tokia duona yra "all right", tik prie eglinių miltų reikia pridėti du trečdaliu tikrų grūdinių miltų. Well, visgi progresas!

"Russkoje Slovo" paduoda iš Stockholmo gautą žinią, kad Petrogrado gatvėmis demonstravo 10,000 alkanų žmonių, ir kuomet jie bandė prieiti prie bolševikų valdžios buvainės, tai lietuvių šauliai (litovskije strielki) šaudė į minią iš šautuvų ir kulkasvaizdžių. Gi tos žinios angltvis taip skamba: "Latyškije strielki strieliali v 10,000 toľpu" (latvių šauliai šaudė į 10,000 minią). Editoriale taipgi sako, kad "latyškije".

Ir kaip patikėt tokioms žinioms, kaip jas suprast?

Kalbant apie laikraštinę etiką reikia atsižvelgti, kaip komplimentuojasi mūsų socialistų spauda. "Laisvė" savo apžvalgoje į "Naujienų" padangę siunčia tokius išsi-reiškimus:

"Naujienų" skiltyse viešpatauja kokia tai fantasmagorija, visų galų suirimas.

Kasgi šiandien skaitosi su šmokų organu? Pasekmės bus tos, kad patįs "Naujienų" bendrovės nariai pamatys į kokį skarmalą virsta jų leidžiamas laikraštis.

'Naujienos' dabar liko su 'dideliausia nosia'. Pasirodo, kad visi jų aiškinimai (ypatingai apie Spartaką) buvo pavyzdžiai žio plumo ir trumparegystės. Gailla ir bjauru į juos žiūrėti! O dar straksi, o dar mokina darbininkus!"

— Kodėl Rooseveltas numirė laike miego?

— Del to, kad jis neturėjo laiko mirti, kuomet nemiegojo.

MONTELLO, MASS.

Montelliečių domai.

Kiekviename numeryje "Sandara" talpina ir talpins daug žinių iš Montello, Mass. ir rēmė ir rems kultūrinį ir drauginį Montello lietuvių judėjimą. Taigi nē vienas Montellietis neturi apsieiti be "Sandaros".

Šiomis dienoms į Montellą atsilankys mūsų įgaliotinis, p. Antanas Matulis, pas kurį malonėkite užsiskirti "Sandarą", kas dar ne-skaityto. "Sand." Adm.

Triukšmingas Liet. Mitingas.

LAWRENCE, MASS. Triukšmas kilo, kuomet paleistas iš kariuomenės kareivis-leitenantas Ramanauskas trugdė "Sandaros" redaktorius prakalbą. Sausio 19 d. City Hall įvyko lietuvių mass-mitingas tikslu išnešimo protesto prieš Lietuvos užgrie-bikus. Mitingą šaukė ALT. Sandaros ir Tautos Fondo kuopos. Pirmininkavo kun. Virmauskas; nuo klerikalų kalbėjo J. J. Ramanauskas, o nuo sandariečių kalbėjo "Sandaros" red. Kastantas Norkus. Žmonių susirinko virš 600.

Pirmininkui paaiškinus susirinkimo tikslą kalbėjo Ramanauskas, kuris šokinėjo nuo vieno dalyko ant kito, viską "aiškino," bet paviršutiniai, didbtiniai, be jokių įsigilinimo.

Pradėdamas kalbėti K. Norkus pasakė: "Nors šiame susirinkime mūsų tikslu yra įieškoti užtarimo nuteriotai Lietuvai, ant kurios kruvino kuno kesinasi lenkų imperialistai ir kiti plėšikai, bet kadangi pirmasai kalbėtojas "aiškino" daug dalykų, tat negalima jų nepaliesiti". Kadangi Ramanauskas pasakė, kad sandariečiai yra bedieviai ir klauso tik savo sąžinės ir šalies įstatymų, tat p. Norkus paaiškino, jogei sandariečiai toleruoja žmonių persitikrinimus ir neklausia į koki dievą kas tiki, ar į protestonišką, ar katalikišką etc.

Paskui p. Norkus nurodė kiek daug skriaudos Lietuvai padarė Rusijos carizmas, Vokietijos kaizerizmas ir sulerkėjusi, lėbaujanti su sėdėjusiais Lietuvoje lenkiškais grafais lietuvių kunigija, kuri, aniems despotams kritus, stengėsi Urachą ant lietuvių sprando užtupdyti arba patys Lietuvos valdovais apsiskelbti, pav. Šveicarijoje susispietusiasji.

Kuomet Norkus kalbėjo apie tai, kad šioje karėje proporcionaliai imant gal daugiausia žuvo lietuvių, ne gu kitų tautų žmonių. Nurodė jų žuvimą rusų ir vokiečių armijose; nurodė visos Lietuvos nuteriojimą ten siautusiu begalinių mušių daugybe; nurodė, kad Lietuva dabar laisva tik nuo caro ir kaizerio, bet jai grumioje pavojus nuo lenkiškų imperialistų, ir ją terioja gaujės "bolševikų". Ir kuomet Norkus prabilo, kad reikia lietuviams visu šaukti mitingus ir prašyti demokratiškos Amerikos užtarimo taip baisiai skaudžiamai ir niekeno neužtariamai Lietuvai, motyvuojant tuomi, kad Amerikos armijoje tarnavo ir žuvo kelesdešimt tukstančių lietuvių ir daugybė nepiliečių, — tat p. Ramanauskas pašoko iš vietos pribėgo prie kalbėtojo ir suriko: "Tamsta negali ilgiau kalbėti"! "Tamsta neturi tėsos manęs trukdyti" — at-

sakė kalbėtojas. Bet Ramanauskas mini kokį tai "commissioner" ir vis šokinėja aplink kalbėtoją. Norkus sustoja kalbėjęs. Publika veja Ramanauską šalin. Triukšmas salėje kyla baistausis. Kunigas Virmauskas bando numalšinti rėkalojantį Ramanauską, bet jis nė kuni-gui nepasiduoda. Norkui paprašius, publika nurimo. Norkus sako: "Nesitikiėjau kad lietuvis, kuris tik-ką kalbėjo apie tėvynės meilę, nenori klausyti faktų apie lietuvių padėjimą šioje karėje. Ir kadangi net policija šaukiama, tat a š savo kalbą pertraukiu".

Salėje vėl prasideda triukšmas prieš nevietoje įsikišusį Ramanauską. Vieni eina lauk, kiti stovi tarpduryje, kiti sėdi vietose. Pirmininkas skaito rezoliuciją. Pasirodo policija ant pagrindų. "Kas už rezoliuciją" — klausia pirmininkas. Didžiuma pakėlė rankas. Mass-mitingas pasibaigė.

Visi lietuviai, net ir Vermausko rimtesnieji parapijonai kaltina Ramanauską, kad jis toks nekantrus ir nesuprasdamas rimto kalbėtojo kalbos kišas ir kelia triukšmą. O visa priežastis tame, kad Ramanauskas neįstengė "išsiubuoti" publiką, o Norkui beveik po kiekvieno sakinio publika pritarė gausiais aplodismentais.

Tame mitinge priimtoji rezoliucija angliškuose laikraščiuose tilpo sekančiai:

"Whereas, being for many years residents and most of us having become citizens of these United States we have come to know and experience liberties enjoyed by a free people, and hearing that the Russian Bolshevik armies have occupied Vilna and that the Polish army also threatens to take Vilna, the capital of Lithuania under the pretext of driving out the Bolshevik forces, and

"Whereas Lithuania, since prehistoric times embraces the Baltic coast as a separate country and nation whose language and customs have nothing in common with those of Poland or Russia, and

"Whereas Lithuania has been for a long time an independent nation and since 1772, when Russia and Germany enslaved her, Lithuanians have not ceased to fight for their rights; and though oppressed for hundreds of years by foreign nations, have preserved intact their language, customs and a hope of the resurrection of their nation, they have time and again publicly declared their desire for freedom and independence.

"Whereas, these United States have declared that self-determination be accorded all nations both great and small, and since this war was said to have been waged for the freeing of enslaved nations, and

"Whereas, the Lithuanians at the present time are surrounded on all sides by enemies who wish to enslave them, Russians from the North, Germans from the South, and Poles from the West; and a great wrong would be done to the people of Lithuania if some foreign force would be permitted to thrust itself into or would be permitted to invade her territory; therefore be it

"Resolved, That we appeal to these United States, our adopted land, to intercede for the Lithuanians to whom we are bound by ties of kinship and sympathy, and protect them from the hordes that threaten to overwhelm them from all sides, so that secure within their own borders the Lithuanian people may exercise the right of self-determination free from any foreign influences be they Pole, Russian, German or any other.

"Resolved, That we appeal to these

United States and our President that moral and financial aid be given the Lithuanians, so that they may be able to set up and enjoy a stable and democratic form of government, and: even at this late hour the Lithuanians be given a representation in the Peace conference; and be it further

"Resolved, That the Lithuanian National council be and is hereby instructed to present a copy of these resolutions to our resident Woodrow Wilson, to the senators of the state of Massachusetts and to our representatives in Congress.

"John J. Sekys, Chairman.
"Anna Sidar, Secretary."

Anglų laikraščių reporterių nebuvo, o "Eagle" ir "Tribune" kaž-kas melagingai painformavo ir jie rašo visai kitaip negu buvo. To mitingo rengėjų komitetas privalo susieiti ir pranešti lietuvių ir anglų laikraščiuose, kaip ištiesių dalykai buvo.

"Sandaros" Reporteris.

Ponas Ramanauskas lankėsi "Sandaros" redakcijoje ir sakė, kad jis kitaip negalėjo pasielgti, kaip kad pasielgė. — Red.

FOREST CITY, PA.

Lietuvių domai.

ALTS. 48 kp. susirinkimas įvyks pas p. J. Juozapaitį, sausio 22 d., 1919, 2 v. p. p. Sandaros nariai ir visi vietiniai lietuviai meldžiamis atsilankyti į šį susirinkimą ir prisidėti prie kultūriniai politinio lietuvių veikimo.

Gerbiami lietuviai ir lietuvaitės! Atminkite, kad tie ką mes išaugino Lietuvoje, šieandie kenčia badą ir šaltį; jie tiesia prie mūsų savo silpnas rankas ir prašo mūsų pagalbos ir užtarimo. Ar gi butų padoru, jeigu mes nuo jų atsiskakytume dabartinėje valandoje. Visi stokime į sandariečių eiles ir dirbkime tą prakilnų darbą, kuris ALTS. principuose pažymėtas.

Jonas Kavaliauskas, raš.

Laškas iš Francijos.

Leonas J. Stasiulis, žinomas sandarietis ir gabijietis sekančiai rašo p. S. Jakubauskui:

"On active service, A. E. F. Gr. 9, 1918.

Mylimas Drauge, širdingai ačiu už laišką, Smagu man kad išlikote nuo tos baisios influenzos. Man buvo sunkus padėjimas čionai, bet likau sveikas ir linksmas, ir laimingai tikiuosi pasimatyti su savo draugais ir draugėmis Bostone. Buvo daug ykių, kur galėjau prazūt ant amžių, bet išsislapsčiau, kaip žiurkė nuo katinno. Daug kartų apsupo baisesios vokiečių kanuolių kulkos, sprogo, ardė žemę, daužė medžius ir tiesiog klojo kas pakliuvo po jos apsupa. Bet mes buvome taip pripiratę, kad tik būdavo juokas, kuomet viena kulipka atlėkdavo kaip kiaulė žviegdama, o kita kaip baisi viesula. Kartais mes turėjom puikų "šiovą", nes pirma pasirodydavo dumai, o po to sunkus sproginimas.

Esu Francijos gilumoj,

musų batarijos yra išdalytos po mažus miestelius. Dirbame dar sunkiai, bet tikimės, greitai laiku grįžti į U. S. A. Mačiau daug didelių Francijos miestų. Buvau Bordeaux ir kituose miestuose. Mačiau daug visokių dalykų, parvažiavęs pasakosiu. Duok gerų linkėjimų visiems pažystamiems ir pažystamoms. Pasakyk, jog aš esu sveikas ir linksmas.

Aš atvažiavau ant didžiausio laivo pasaulyje — "Fatherland", Išlipau "Brest", May 2, 1918. Tai didžiausias portas Francijoje. Tenai mačiau daug submarinų. Butų malonu tokiu laivu ir Amerikon grįžti. Linkiu laimingų Naujų Metų visiems bostoniečiams.

Su didžia pagarba,
Leonas J. Stasiulis.

L. A. B-VĖS PRAKALBOS.

Kalbės Chemikas P. J. Žūris, kuris atstovauja Lietuvos Atstatymo Bendrovės reikalus ir tuom tarpu steigia Lietuvių avalų dirbtuvę. P-nas P. J. Žūris lankysis Connecticut valstijoje ir kalbės sekančiose vietose:

Sausio 26 d. Waterbury, Conn. temoje: "Ką reiškia L. A. B-vė Lietuviams?"

Sausio 27 d. vakare Union City, Conn.: "Švarba Pramonės civilizacijos pakėlime".

Yra manoma, kad kaibės ir New Britain, Conn. 29-tą d. sausio, š. m., bet tuom tarpu nėra pilnų žinių nuo vietinių rengėjų.

Pažymėtų kolonijų lietuviai, nepraleiskite progos neatsilankę į šias paskaitas, surengtas prakilnios mūsų organizacijos!!!

DAKTARAS

A. F. CHRISTIAN
401 Marlborough St.
(Netoli Massachusetts ave.)
BOSTON, MASS.

VALANDOS: Nuo 8 iki 11 ryte.
Nuo 2 iki 5 po pietų, nuo 7 iki 9 vakare.

(Sventadieniais ir nedėliomis tos pačios valandos).

Ligoniai, kurie serga sunkiai ir reikalauja ligonbučio gydymo ir priežiūros, užtikrinam, kad gaus geriausią priežiūrą, gerą valgį ir kambarį, ir gerus patyrusius daktarus visą laiką. Mano privatiška Hospitalė yra aprūpinta su medikališkais ir Chirurgiškais skyriais, geriausia Laboratorija del mikroskopiškių ir chemikališkių analizacijų Kraujo, Šlapumų ir Pilvo ligų. Isteigta 23 metai!

401 Marlborough St.
(Netoli Massachusetts ave.)
BOSTON, MASS.

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytas iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakaras 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Z. JANKAUSKAS Notary Public ir Justice of the Peace.

Darau įvairius Pirkimo Pardavimo, Arendavimo ir kitus legališkus Kontraktus. Kolektuojų pinigus. Išpildau su Notaro paliudijimu ir pečete visokias blankas. Taikau iškilusius ypatingus ir drauginius nesusipratimus.

Z. Jankauskas,
101 Oak Str.
Telefonas 8581
Lawrence, Mass.

Jeį Gražus Buti

Vartok tą mostį, kuri padarys veidą tyrų skaisių ir baltą. Prašalina šlakus ir spuogus nuo veido. Padarę gražų ir baltą veidą (skin). Kaina dėžutės 75 c. ir \$1. Pinigus galių siųst stampomis arba popierinį dolerį Distri. for Wilbert Co.
P. O. BOX 772,
Waterbury, Conn.

DR. J. MARCUS
Gydo chroniškas ir slaptas vyrų ir moterų ligas.
11 PARMENTER st.
BOSTON, MASS.
Tel. Richmond 1224-R.
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vakare.
Kitas ofisas, 490 Blue Hill ave., Roxbury, Mass.
Valandos: nuo 8 iki 10 ryte; nuo 9 iki 10:30 vak.

Made to Your Order \$1.85 Send No. Money

Kelnės del pasipuošimo arba darbo dėvėjimui. Vilnonės siaurių drižų, gvarantuotos 2 metams. Vertė \$5.00. Neuzsi-ganėdinus jum grąžinsime pinigus. Kai na tik \$1.85. Par-duodam tik 1 porą kostiumieriu. Dykai. Auksuotą

spilką su pirmu užsakymu. Tik kelius šimtus turim, tad greitai atsišaukit. Pelnas. Galit užsidirbti pinigų užskant savo draugams ir giminėms. Jaunas Grant Case uždirbo \$27. pirmą savaitę ir virš \$500. per metą. Štai knyga dykai apie siuvimą materiole sampelių ir tt. Prisiųskit mums savo vardą ir adresą šiandien.
Chicago Tailors Association,
Dept. G 508,
515 S. Franklin st., Chicago, Ill.

Lietuviu Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem st., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškių ir visokių šaknių lietuviškių.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenujusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, suėdysite pinigus ir sveikata. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausiu daktarus per telefoną visai uždyka.

H. CABITT,
100 SALEM ST., BOSTON, MASS.

J. P. Tuinila

50,000 naujų didelių katalogų laikrodžių, deimantų, šliubinių žiedų ir tt. siunčiam į visas dalis svieto už 25 c. stampų. Musų katalogas Jums aiškiai pasakys vertę ir gvarantiją, mažiausio daikto. Labai naudingas važiuojantiems į Lietuvą,

nes tai vienintėlis tos rūšies katalogas lietuviškoj kalboj pasaulyje. Užlaikom didelę krautuvę ir duodam ant išmokesčių lengvomis išlygomis. Liberty Bondsus priimam pilnoj jų vertėj ir užrokam nuosimtį iki ratos.

J. P. Tuinila
822 Washington St., Boston, Mass.

DRAUGAS NELAIMĖJE!

Mainieriai, mechanikai, audejai, fabrikos ir siap visokie darbininkai, dirbant vieni ir lauke, yra amžini draugai

PAIN-EXPPELLER
Jau suvirš penkios-dešimtyse metu kaip šita pliki gyduole yra vartojama su geriausiomis pasekmėmis, išgydymui rumatizmo, skausmu krutiniėje, šonoje ir rauenyše, neuralgijos, strėnu diegim, šalčio ir kosulio.

Neapleiskit pirkdamas pigius vaistus didesne bonkose. Retkai gaus geriausiu. Kuomet pirkit Pain-Expeller, persitikrinkit ar yra IKARA, vaizbaženklis ant balstuko. 35 centai ir 65 centai už bokutę. Gannamos visose aptiekose, ar tiesiog is laboratorijos.
F. AD. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., New York, N. Y.

Lietuviai Amerikoje

NEW HAVEN, CONN. Lietuvių mass-mitingas.

P-no Gabrio laiškas iš Šveicarijos parodė, kad ten esantis "Katalikų" komitetas veikia tik dėl savo garbės, o Lietuvai ant pražyties ir prieš visas tautos noras. Ypač užpuolimas Vilniaus lenkais ir bolševikais, tos baimos dėl mūsų visų lietuvių žinutės, New Haveno lietuvius baisiai sujūdino.

Sausio 5 d. visų New Haveno liet. draugijų delegatai laikė savo susirinkimą ir visi vienbalsiai nutarė šaukti mass-mitingą 12 d. sausio, kad išneštį protestą prieš lenkų ir bolševikų užpuolimą ant Vilniaus. Komitetas dirbo iš visų pajėgų, darbą atliko gerai; užkvietė žymesnes miesto ypatas į mass-mitingą 12 d. sausio, 3 v. po pietų, Germania Hall. Žmonių prisirinko pilnutėlė svetainė. Ponas V. Alksninis buvo susirinkimo vedėju. Atidarydamas susirinkimą pabrėžė jo tikslą ir nurodė porą faktų, kaip lenkai begėdiškai susaudė lietuvius. Buvo toki laikai, kad mokykloje mokiniams lenkai lentas užkabinėdavo ant nugaros tam lietuviui mokiniui, kuris išdrįso lietuviškai žodį prartarti. Užbaigęs savo kalbą, pakvietė kalbėti poną L. Ulman, New Haveno miesto republikonų partijos lyderį. Ponas L. Ulman kalbėjo trumpai bet jausmingai už Lietuvos neprisigulmę; perskaitė ir rezoliuciją, kurią jis pagamino. Antras kalbėtojas buvo Conn. valstijos sekretorius. Jo kalba buvo pritaikyta prie rezoliucijos; jis karštai išreiškė savo mintį už Lietuvos Neprisigulmę. Trečias pakviestas kalbėti vietinis lietuvių klubo narys Karkauskas, kuris nurodė, kad šiame susirinkime nėra partijų, nėra tikybų — tik vieni lietuviai ir visi eina už Lietuvos Neprisigulmę. Ketvirtas kalbėjo p. J. Liutkauskas iš New Yorko, kuris plačiai išdėstė skriaudas, kokias darė lenkai lietuviams. Penktas pakviestas kalbėti jaunas kareivis Ramanauskas. Jis pasisakė, kad nė prie kokios partijos neprisigulys ir nežina ką kalbėti. Iš pirmų žodžių pradėjo kabinėtis prie p. J. Liutkauskos ištartų žodžių. Ramanauskas daug kalbėjo, bet nieko nepasakė. Kaip tokiam jaunuoliui reikia atleisti. Jis turbūt ir klebono kalbos nesuprato. Gaila jaunuolio... Paskui tapo skaityta rezoliucija ir klausta apie priėmimą. Tuoi iš dviejų kampų atsiliesė po du bolševiku. Kadangi oficiališkai bolševikai Lietuvos reikaluose nedalyvauja, tai žmonės jų riksmo ir nepaisė. Rezoliucija t. apo priimta. Antru kartą kalbėjo p. J. Liutkauskas apie bolševikų nesąmones. Ant galo kalbėjo 2 ukrainiečiai. Publikla nė vienas kalbėtojų plojimū nesigailėjo. Turiu ir tai priminti, kad pas mus visi socialista pavirto į "bolševikus".

J. Butkus.

MONTELLO, MASS. Prakalbos.

Sausio 10 d. Lietuvių Tautiško Namų Bendrovės parengtos prakalbose kalbėjo p. J. E. Smelstoriū, kur jis tarp kit ko pasakė, kad į Bendrovės valdybą be jokio atsižiriūrėjimo reikia balsuoti už socialistus... Matoma kalbėtojas nežino, kaip socialistai čia elgias stengdamiesi Tautišką Namą ardyti. Juk jų ten mažiau pinigų sudėta negu tautininkų ir jie kaip namo taip vietos lietuvių darbininkų gerove mažiau rūpinasi negu susipratę lietuvių tautininkai. Nepribuvus kalbėti kvieštam

kun. S. Sleiniui, p. Smelstoriū kalbėjo apie Lietuvos politiką. Jis užgyrė Wilsono politiką. Uždrožė lenkų bajorijai, kad kursto tamsias minias prieš lietuvius, o tuomet ir reikia eiti ginties. "O kur bus Wilsonas", — sušuko vienas socialistas. "Balsį jo vieton išrinkime" — atsako Smelstoriū. Smelstoriū uždrožė bolševikams, kad jie kvailai priešina protesto rezoliucijoms, nešamoms prieš lenkų imperialistus. Bolševikai tik raūkėsi, kuomet jų stabo narys jiems kailį kideno už kvailą fanatiškumą. Abelnai mūsų bolševikai su savo fanatizmu visur kišasi, bet tas kišimasis, labai prastais argumentais remiamas. Jie pretenduoja vieni vadovauti darbininkais, bet broliai atminti, kad nereikia varžyt žmonių nuomonių ir reikia suteikti progą visiems darbininkams (vyčiams, socialistams, tautininkams etc.) rupinties savo klesos reikalais.

Migdulėlis.

CANTON, MASS. Davė dovanas.

Retai kur atsitinka, kad kompanijos duotų dovanas savo darbininkams, bet pas mus toki "šte buklai" įvyko. "Draper Bros. Co." davė visiems savo darbininkams po turkų (kalakutą) kaip kalėdinį prezentą, gi Naujiems Metams visiems savo darbininkams ši kompanija davė prezentą po 10 W. S. S., kiekviena po \$5.00. Tai nors viena kompanija padoriau apdovanoja savo darbininkus, kurie jai krauna pinus. D. B. C. Darbininkas.

WATERBURY, CONN. Iš jaunimo judėjimo.

Susio 4, atsibuvo Liet. Dailės Draugijos "Varpo" susirinkimas. Perskaicius protokolą ir iškilniausios senosios valdybos raportus nauja valdyba užėmė vietas. Buvusio pirmininko p. J. Lukaukio vietą užėmė p. K. Paulauskas, kuris pasakė trumpą prakalbėlę ir ragino varpiečius ruošties iškilmingai sutikti penkių metų "Varpo" gyvavimo sukaktuvių. Esiu tikras, kad varpiečiai tam tikslui pastatys puikų veikalą ir suteiks gerą pramogą waterburiečiams. Teatralės komisijos narys p. L. G. Kozunas pranešė, kad jau yra paskyrstytos rolės šių komedijų "Knarkia Paliepus" ir "Kerstin-ga Meilė" ir dramos "Gyvenimo Vapetė". Visi šie veikalai greitai laiku bus pastatyti scenoje. Miesto dramos kitos draugijos p. nosomos reišti, kadangi tai būtų lyg bėgimas už akis.

Prangūs varpiečiai! Visomis pastangoms lavinkimės ir dirbkime dailės srityje, nes Lietuvos laisvei švintant, mes turime būti prisirengę pasirodyti Europos lietuvių scenoje. Čia dabar yra geresnės aplinkybės prisirengti, negu nuterioje Lietuvoje, taigi visi darbuokimės naujai valdybai vietos užėmus.

Devainių Pušelė.

GARDNER, MASS. Lietuvių Mass-mitingas.

Sausio 10 d. čia įvyko masinis lietuvių susirinkimas, kuriame tapo išnešta rezoliucija prieš lenkų imperialistus ir bolševikus, kurie terioja Lietuvą. Mitingą sušaukė ALTS, TMD., SLRK., ir kitų draugijų kuopos. Nedalyvavo tik bolševikai.

Sušaukimui mitingo daugiausia pasidarbavo p. Stakėnas, kuris buvo mitingo sekretorius. Lenkų daromas niekystes lietuvių puikiai išdėstė "Sand." red. p. K. Norkus. Kalbėjo ir

J. Ramanauskas. Rezoliucijai priešbosi tik pora bolševikų, bet gavę paaiškinimą nurimo. "The Evening News" puikiai aprašė lietuvių mitingą ir patalpino visą rezoliuciją. A. S.

CHICAGO, ILL. Nimirė Jonas Sirutis.

Sausio 12 d. nuo džiovos ir širdies ligos nimirė spaustuvninkas Jonas Sirutis, 32 m. amž. Jis paėjo iš Suv. gub. Liudvina-vo parapijos, šimulių kaimo. Baigė 5 gimnazijos klesas Marijampolėje ir po 1905 m. revoliucijos del valdžios persekiojimo išvažiavo į Škotiją, o iš ten į Ameriką. Dirbo "V. L.", "Keleivio" ir "Naujienu" spaustuvėse, kai po raidžių rinkimo mašinos operuotojas. "Naujiuose" dirbo beveik iki paskutiniai dienos, nes tik pusantros dienos pasirgęs nimirė. Jo kunas tapo sute-gintas krematorijoje.

Dideliame nuludime liko jo moteris (Miltilda Bukavekiūtė) iš Marijampolės, poeto Kadugio sesuo) ir 9 metų duktė. Taipgi liko brolis Vytautas Brooklyne ir pusbrolis Sergijūšas Radzevičius Chicagoje.

Vėlionis buvo inteligentiškas, ramaus budo žmogus; priklausė prie Sus. Liet. Amerikoje ir kitų liet. draugijų. Rep.

LAWRENCE, MASS. Trijų partijų susirinkimas.

Sausio 8 d. š. m. senosios bažnyčios pobažnytinėje salėje įvyko iš eilės trečias lietuvių partijų pasikalbėjimas. Šį kartą jau galutinas nusprendimas ar prisidėti visoms trims partijoms ir surengti vienas prakalbas ir sykiu po prakalbų išnešti rezoliuciją, kurią paskelbti lietuvių ir anglų spaudoj ir taipgi pasiųsti į Washingtoną ir Prez. Wilsonui. Tekstas rezoliucijos turi būti teisotas, neilgas, nurodantis Lietuvos esybę ir kad Lawrence lietuvių protestuoja prieš lenkų kėsinimasi užimti Lietuvą ir jos sostinę Vilnių; taipgi sykiu išreikšti neužsiganėdinimą, kad į Lietuvą taipgi veržias rusai; apskritai, kad į Lietuvos reikalus nieks neturėtų kištis, pakol lietuvių patys nusistatys savo valdžios formą.

Nuo katalikų (Tautos F. skyr.) dalyvavo: kun. Virmauskas, A. Petronis, J. Kriviūtė, O. Sideravičiūtė. Nuo Sandaros kuopos: T. Strazdas, P. Čiras, J. Sekevičius, J. Žukauskas. Nuo socialistų: — V. Romondas, A. Remeika, J. Kvederavičius, P. Taruška. Tautos Fondo sk. vardu pranešė kun. Virmauskas, kad iširus dalykui bei užmanymui visoms partijoms susisipietus surengti didelį mass-mitingą dėl Lietuvos laisvės reikalų, rinkimo aukų, tai pasirodė reikalas tik surengti prakalbas ir po prakalbų išnešti rezoliuciją apgynimui Lietuvos nuo priešų: lenkų, rusų, vokiečių. Ir kad čia gali visos partijos prisidėti.

Nuo Sandaros kp. pranešė T. Strazdas, kad tautininkai pirm šio susirinkimo, t. y. 5 d. sausio jau nutarė vieni rengti savias prakalbas, bet kad rengia ir T. Fondas panašias, tai sandariečiai gali susitarti ir sy-

kiu rengti. Taipgi prašė, kad ir socialistai neatsisakyt. J. Sekevičius (nuo Sand.) pritarė T. Strazdui ir dar pažymėjo, kad prakalbos būtų ne siauros, bet nušviečiančios visą politinį Lietuvos padėjimą.

Nuo socialistų kuopos pranešė V. Romaudas, kad socialistų kuopa atsisakė prisidėti prie rengimo prakalbų, kuriose bus protestuota prieš rusų bolševikų išveržimą į Lietuvą, nes tai būtų jų pačių nusidėjimas prieš socialistų - bolševikų programą, kurios jie laikosi. A. Remeika (nuo socialistų) išsireiškė, kad jie gal ir sutiktų protestuoti prieš lenkų imperialistų žygius, bet negali protestuoti prieš bolševikų rusų žygius, nes jie laisvę neša. Po pranešimų dar kun. Virmauskas pratarė keleta žodžių socialistų delegatams ir potam pastarieji apleido salę. Pasilikusieji katalikai ir sandariečiai nutarė surengti prakalbas 19 d. sasio miesto salėje, nuo kiekvienos partijos po vieną valandą vienam. Išrinkta prakalbų vedėjas T. Strazdas. Taipgi pasitarimo, lig presos komisija, kurion inėjo - po du nuo partijos. Išrinkta kun. Virmauskas ir O. Sideravičiūtė nuo katalikų ir J. Sekevičius su P. Čiru nuo sandariečių. Taipgi nutarta užkvieisti miesto majorą. Išlaidos, kokias pasidarys, padengs abi partiji pusiau.

J. Sekys.

Aukos Lietuvai.

LIETUVOS NEPR. FONDO PADEKOS ŽODIS.

Gerbiamieji: — Taip svarbioje Lietuvos - Tėvynės ateities valandoje, kuomet aukų reikalingumas Lietuvos Laisvės išgavimo reikalams buvo ir yra patatytas pirmoje vietoje, — mūsų plačios minios, visų kolonijų Draugijos, Kuopos, Skyriai, Klubai ir visos kitos įstaigos parodė, kiek jiems yra brangi Lietuva, ištiesė savo pagelbos ranką ir pagal išgalę prisidėjo prie kovos už Lietuvos laisvę ir ateitį.

Mes, Lietuvos Neprisigulmės Fondo valdyba, busiančios Lietuvos Lietuvos varde, Jums, kovotojams - aukautojams tariame širdingiausių ačiū ir tikimės, kad ateityje iki kol tik bus reikalaujamos aukos (o jų reikės dar labai daug), kaip aukavote taip ir aukausite. **Lai buna amžina Jums garbė! Jūs neužmirškite Lietuvos, Lietuva ir-gi Jos didvyrių neužmirš. Lai gyvuoja Laisva Lietuva!!!**

Per tą visą, taip vadinamą Kalėdų Eglaitės "drive" surinkta ir prizadėta \$34,557.47. Visiems aukavusiems \$5.00 ir daugiau paliudijimai jau išsiuntinėti. Jeigu kas dar negavo laisvės atsišaukia į LNF. sekretorę. Žemiau dedame atskaitą pagal kolonijas.

L. N. F. Valdyba:
Pirm. — Dr. K. Drangelis.
Išdin. — T. Paukštis.
Sekretorius — P. Jurgeliūtė.

LIETUVOS NEPRIGULM. FONDO. — KALĖDŲ EGLAITĖS ATSKAITA PAGAL KOLONIJAS. Spalių Lapkričio ir Gruodžio mėnesiuose, 1918 m.

Chicago, Ill.	6.456.06
New Britain, Ct.	3.306.65
Waterbury, Conn.	3.242.90
Brooklyn, (visas)	1.706.63
Harrison ir Kearny,	1.706.55
Philadelphia, Pa.	1.697.67
New Haven, Ct.	1.175.75
Shenandoah, Pa.	1.055.50
Newark, N. J.	1.053.07
Detroit, Mich.	946.85
Cleveland, Ohio	920.89
Bridgeport, Conn.	887.10
Amsterdam, N. Y.	839.55
Pittsburgh, Pa.	773.86
Baltimore, Md.	700.00
Maspeth, N. Y.	506.25
New York, N. Y.	402.19
Wilkes Barre, Pa.	399.30
Worcester, Mass.	384.60
Dayton, Ohio	360.25
New Philadelphia, Pa.	360.00
Hartford, Conn.	312.00
Duryea, Pa.	301.00
Pasaic, N. J.	266.05
Donora, Pa.	255.50
Lawrence, Mass.	239.90
Cambridge, Mass.	235.56
Johnston City, Ill.	229.25
Standford, Conn.	226.25
Hudson, N. Y.	203.37
Grand Rapids, Mich.	166.00
Westville, Ill.	153.00
Racine, Wis.	148.25
Burns, Ore.	115.00
Tamaqua, Pa.	202.17
Springfield, Mass.	100.00
Auburn, Me.	91.59
Nanticoke, Pa.	90.00
Ansonia, Conn.	89.26
Simpson, Pa.	70.25
Sebastopol, Pa.	69.00
Wyoming, Pa.	63.00
Michigan City, Ind.	63.00
Westfield, Mass.	55.00
Edwardsville, Pa.	53.50
Zanesville, Ohio	53.00
So. Boston, Mass.	52.00
Port Carbon, Pa.	50.00
Seattle, Wash.	47.00
Clifford, Ill.	46.50
Hamilton, Ont.	44.00
Minersville, Conn.	43.00
Somerville, Conn.	42.00
Jackson, Mich.	42.00
Cherry, Ill.	38.00
Birmingham, Ill	37.56
Batavia, Ill.	36.50
Frederford, Me.	35.00
Thorp, Wis.	31.00
Cicero, Ill.	27.10
Ambridge, Pa.	25.00
Alba, Mich.	25.00
Atlantic City, N. J.	25.00
Universal, Ind.	23.50
Canton, Ill.	23.50
Belle Valley, Ohio	22.00
Rochester, N. Y.	21.75
E. Millinocket, Me.	19.00
Aliquippa, Pa.	18.00
West Newton, Pa.	17.00
Lead, So. Dak.	17.00
Toledo, Ohio	15.00
Rochester, N. Y.	13.00
Minden, W. Va.	13.00
Elco, Pa.	11.50
Ft. Winfield Scot, Cal.	10.00
Hopewell, Va.	10.00
Washington, D. C.	10.00
Rica, Idaho	10.00
Portland, Ore.	10.00
Camp Merrit, N. J.	10.00
Cle Flum, Wash.	10.00
Perth Amboy, N. J.	9.05
Roundup, Mont.	8.00
Hemphill, W. Va.	6.50
Athens, Ill.	6.50
Hartford, Wis.	6.00
Houston, Texas	6.00
Manchester, N. Y.	5.60
Oak Hill, W. Va.	5.00
Heriden, Conn.	5.00
Derefiel, N. Y.	5.00
St. James, N. Y.	5.00
Liflin, Pa.	4'50
Iš įvairių vietų mažomis su momis	854.93
Viso	34,557.47

Susiv. Lietuvių Amerikoje kuopos iš savo izdo aukavo \$1,057.95
Šie pinigai yra abelonje sumoje.

P. Jurgeliūtė, LNF. Sekretorė, 307 W. 30th st., Nek York, N.Y.

Linksmos žinios iš Philadelphia, Pa. Frankford'o Lietuviams gar-

bė! Per parengtas prakalbas surinkta \$1,039.10. Pagelbinė Drstė "Lietuva" iš savo izdo paaukavo \$500.00, — penkias simtines! — iškovojimui Lietuvai neprigulmę. Šioji pavyzdinga Draugystė užsitarnavo amžiną garbę. Mums reikia daugiau tokių pavyzdžių Draugysčių. Draugystę pasekė visa armija mažesnių ir didesnių aukautojų —kovot-jų už laisvę: S. Zupkus ir J. Vaivada paklojo po \$50.00; A. Reikov ir Frankford'o Lietuvių Bendrovė po \$25.00. Kitų kovotojų vardai paskelbti abelonje atskaitoje už Gruodį "Tėvynės" Imame numeryje.

Pavyzdingas Aukautojas.
Karštas tautietis ir tikras tėvynainis p. Pranas Luckus iš Philadelphia, Pa. paklojo 3 Liberty Bondsus ir už \$30.00 markių, viso \$180.00, kaip auką L. N. Fondui. Sako: "Vyrai! visi išvien! o tik tuomet galėsime tikėtis, kad Lietuva tikrai bus laisva ir savystovė!" Taip, taip, visi išvieno ir dirbkime ir aukaukime. Sujudinkime savo širdis! Aukaukime daug.

Bridgeporto Aukos.
Bridgeport'o, Conn., Lietuviai suaukavo labai daug. Jų pnyšakyje stovi gerbiamas viengentis, karštas tautietis Leonas Smilingis, paklojęs gausią auką \$200.00 Lietuvos reikalams. Seka daugelis ir kitų aukautojų — kovotojų: Mot. Janonis, Kaz. Ambrazianas, M. Vilkas, Jon. Latvys, Mot. Bakunas ir Kaz. Angriūšis, jie visi aukavo po \$50.00. Adomas Aketas — \$52.00. Daugelis pasižadėjęjų aukauti po šimtinę ir penkdesimtinę. Sudėjus visos Bridgeportiečių aukas pasidaros apte \$2000.00. Kitos kolonijos neapsileiskite. Jei imsite pavyzdį iš Bridgeportiečių — Lietuva bus laisva.

Šimtinukė iš Burns, Ore.
Vietos gyventojas p. Petras Kvekšas, gerai žinomas kaip karštas tėvynainis, paaukavodamas Liet. Neprisigulmės Fondui \$100.00, atliko labai prakilnų darbą. Garbė jam! Vyrai, daugiau!

SLA. 105 kuopos auka.
105-ta SLA. kuopa iš Dayton, Ohio, iš savo izdo paaukavo šimtinukę.
Tai bene ar tik ne šešta, tokia duosni Lietuvos reikalams mūsų brangios organizacijos kuopa. Daugiau tokių.

Penkdesimtinųjų Armija.
Is Nek Philadelphia, Pa.:
P. Narijauskas \$50.00
S. Bulota \$50.00
A. Bulotienė \$50.00
Ald. ir B. Bulotytės \$50.00

Iš Worcester, Mass.:
Jonas Sabukas \$50.00
A. Kleinauskas \$50.00
B. Olšauskas \$50.00

Iš Philadelphia, Pa.:
Z. Januškevičius \$50.00

Iš Hudson, N.Y.:
Šv. Kazim. Draugystė \$50.00

Iš Waterbury, Conn.:
V. Mineika \$50.00
J. Staugaitis \$50.00
J. Karizna \$50.00
A. Narščius \$50.00
A. J. Povilaika \$50.00
V. Misevičius \$50.00
P. Gentus \$50.00

Jeigu bent 1000 žmonių sto-ty į penkdesimtinųjų armiją, tai susidėtų labai gausi suma pinigų ir L. N. Fondas taip sustiprėtų, kad jokios abejonės kaslink laisvos Lietuvos nebūtų. Vyrai! Moters! Kas tik išgali, spieskitės kruvon.

New Haven, Conn.
DLK. Keistučio Klubas aukauja \$300.00. Tas prakilus klubičių darbas bus atmenamas per amžius.
Plačioji visuomene! Ištiesk

gausią ranką savo Tėvynei Lietuvai! Jei mes pats, mūsų plačiosios minios, nugalėsime Lietuvos, taip svarbioje valandoje, kaip dabar, tai vėliau, kuomet Lietuvą prispaus koks nors nevidonas, aukos bus nereikalingos. Aukaukime pagal išgalę.

Čekiai, money orderiai turi būti išrašyti išdininko T. Paukščo vardu ir pasiųsti LNF. sekretorei P. Jurgeliutei, 307 W. 30th st., New York, N. Y.

P. Jurgeliutė,
L. N. Fondo Sekr.

Naujos knygos.

Mūsų redakcijon prisiūsta pa minėjimui šios knygos:

Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje, Teologijos kandidato, kun. K. Prapuoliano parašyta, Patrioto versta, Amerikos Lietuvių Spaudos Draugijos (307 W. 30th st., New York, N. Y.) išleista, 264 puslapių, puikiuose aparatuose \$1.50. Tai yra veikalas, kuris dabartiniame laike reikia perskaityti kiekvienam lietuviui, nes tai yra rinkinys faktų, parodantis kaip lenkai prisidengdami katalikybe smaugę Lietuvos gyventojus, juos ištautinti bandė. Veikale telpa daug įdomių dokumentų.

Susiv. Liet. Amerikoje Kalendarius 1919 metams. Tai mūsų almonachas pripildytas įvairiaiomis statistikomis, straipsniais ir poezija. Telpa Amerikos lietuvių gyvenimo apžvalga ir daugybė mūsų veikėjų ir kareivių paveikslų. Redagavo V. K. Račkauskas. Galima gauti SLA., kaina 25 c.

Kas slepiasi už žmonių pasakų. K. S. Karpavičiaus sutaisytas 148 puslapių gražiai išleistas veikalas, apibūdinantis gamtos veikmę. Ten paduodama žmonių pasakų ir "stebuklų" sugriovimas, kadangi gamtos veikmė moksliskai aiškinama. Veikale yra graikų didvyrių paveikslų, žemlapis ir svetimų žodžių žodynėlis. Neskaičiuojami senovės istorijos ir nestudijavusiems gamtos mokslu šis veikalas patartina įsigyti. Kaina 75 c. Galima gauti "Dirvoje", 2004 St. Clair ave., Cleveland, Ohio.

Constitution of the Association of Friends of the University of Vilnius ir Alma Mater of Lithuania, — tai yra įstatymai Draugų Universitatės Viliuje Asociacijos ir trumpas istoriškas raštas apie praeitį tos universitatės. Galima gauti pas Universiteto Bendrovės sekretorių Dr. J. Šliupą šiuom adresu: 320 Fifth ave., room 805, New York, N. Y.

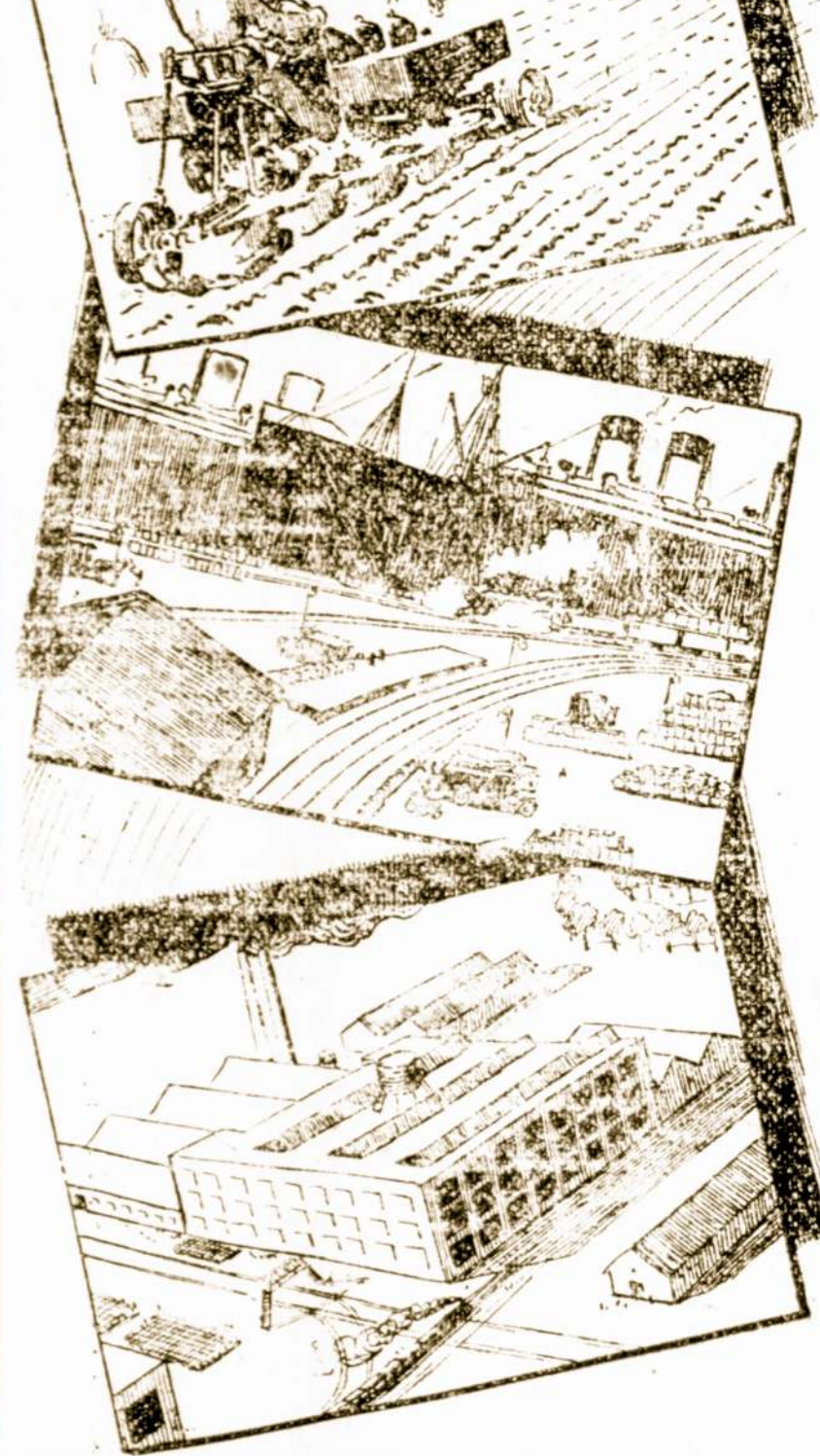
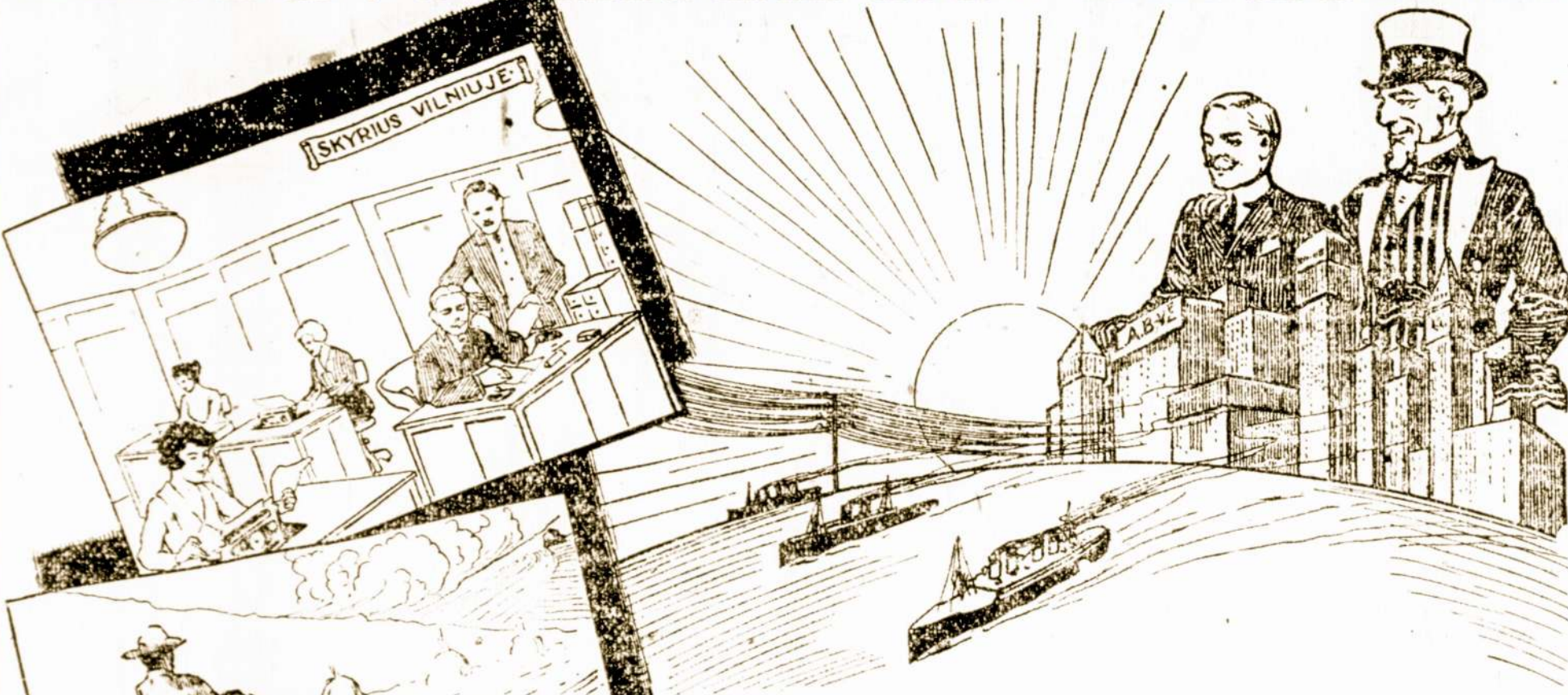
Vyras, Dr. J. Karaliaus parašytas, Apie Rusijos Politines Partijas, V. Paukščio parašyta, Vėlio Bažnyčia, švenčiškieji vertimas, iš St. Przybyszewskio, Kas tie socialistai ir ko jie nori? M. Dirsės vertimas iš Kollontay. Visas šias 5 knygas išleido "Laisvė", 455 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Tauta ir Bažnyčia, parašė kun. S. A. Geniotis, išleido LTK. B. Literatūros Fondas. Kaina 25 c. Galima gauti pas kun. Geniotį, 443 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Lietuvių Darbininkų Kalendarius 1919 metams. Išleido šv. Juozapo Darbininkų Sąjunga, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

REIKALINGA merginos prie čeverių darbo įtach (shoe shanks). Užmokam kol mokinasi. Dirbkit S. Bostone ir neturėsite išlaidų važinėjimui karais. American Shoe Finding Co., 433 Broadway, (4) S. Boston, Mass.

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ

NAUJI METAI — NAUJI DARBAI.

Lietuvos valstybė jau tveriasi. Prūsų Lietuviai prisideda prie Nepri gulmingos Lietuvos.

Vienok reikia Lietuvą atstatyti iš po karės griuvėsių. LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ turi šitokį planą Lietuvos atstatymui:

- 1) Įkurti Viliuje skyrių ir tuomet
- 2) Pagelbėti atstatyti žemdirbystę,
- 3) Pagelbėti atstatyti pirklybą,
- 4) Pagelbėti atstatyti pramonę.

Tiems planams įkūnyti reikia tuojau 1,000,000 DOLARIŲ.

Visi, kam brangi Tėvynė - Lietuva; dėkitės prie LIETUVOS ATSTATYMO B. VĖS.. Sėrai po \$10. Prisidant prie Bendrovės reikia pirkti nemažiau 5 šėrų. Indėti pinigai atneša 4 procentus kas metas ir šėrai auga vertėje. Rašykites į

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ (Lithuanian Development Corporation) 320 — 5-th Ave., NEW YORK, N. Y.

57. P. J. Juris 1
Viso tuom tarpu parduota šėrų už \$11200.00

Konservatorija

Lietuvių Muzikos Konservatorija, 769 Broadway, So. Boston, Mass., užkviečia visus, kas nori pramokti dailavimo, piano, smuikos, teorijos muzikos ar šiaip susipažinimo su gaidomis ir t. p.

Už 10 lekcijų — viena ar daugiau savaitėje — nuo 8 dol. augštn.

Mikas Petrauskas, Direkt.
769 Broadway,
So. Boston, Mass.

ADMINISTRACIJA NAUJOS VALDYBOS LIETUVIŲ UKĖSŲ DRAUGYBOS SO. BOSTONE.

M. Venis — pirmininkas, 28a Story st., So. Boston.
S. Grubliauskas — vice pirm. So. Boston, Mass.
M. Versiackas — prot. raštininkas, Gold st., So. Boston.
105 Silver st. So. Boston.
A. Latvinskas — fin. raštininkas, 252 Bowen st., So. Boston.
A. Komicius — išdininkas, 288 E st., So. Boston.
V. Jurgelaitis. — maršalka,
Lietuvių Salėje,
So. Boston, Mass.

"TEVYNE" IR MOTERŲ IR VAIKŲ MENĖSINIS PRIEDAS

—VISIEMS METAMS KAINUOJA TIKTAI \$1.00—
Užrašykite ją savo draugui ir pažįstamiems ir patarkite kožnam lietuviui skaityti.
Užsakymus ir pinigus reikia siųsti sekančiu adresu:
A. B. STRIMAITIS,
307 West 30th Street, New York City.

W. S. S.

WAR SAVINGS STAMPS
Issued by the UNITED STATES GOVERNMENT

Suv. Valst. valdžia išleido stampas, kurios karės gal pagreitins.
Visi pirkite tas stampas, nes patys turėsite sau pelno ir valdžiai daug pagelbėsite.
Stampas kas mėnesis pakyla vienu centu brangiau.
Jeigu dabar nusipirksite stampų už \$4.12 c. tai 1923 m. gausite \$5.00.
Jeigu dabar nusipirksite stampų už \$82.40, tai 1923 m. gausite \$100.00.
Pirkite visi stampas tuojau.
Parduoda visuose bankuose ir paštoose (post office).
Nueikite į paštą ar banką ir klauskite pirkti

War Savings Stamps

GELBĖKITE NUKENTĖJUSIA LIETUVA

Kiekvienos šalies gyventojai priverstinai moka mokestis savo šalies palaikymui ir jos reikalų aprūpinimui.
Kiekvienas lietuvis privalo mokėti mokestis Nukentėjusiai dėl karės Lietuvai, jai laisvės išgavimui ir jos žmonių aprūpinimui.
Reikalaukite paaiškinimų ir siųskite pinigus šiuo adresu:
Lithuanian Central War Relief Committee, Inc.
320 FIFTH AVENUE, NEW YORK, N. Y.

(Šitokios markės išduodama už įmokėtus pinigus).

Bell Phone Dickinson 3095 M.
Dr. Ignatas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Ofiso Valandas:
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P.M.
Nedėliomis iki 4 po pietu.

DR. ST. ANDRZEJEWSKI
Vienatinis Lenkiškas
DANTŲ DAKTARAS
Užtaisau pasigadintus dantis ir dedu naujus. Laiką garantuoju. Ištraukiu dantis be jokio skausmo.
176 Harrison ave., Boston, Mass.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 6 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St., So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 512

Labai Puikus
RESTORANAS!
Geriausia vieta dėl vyrų pietus ir vakariene suvalgyti. Lietuviški valgiai gaminami.
J. Mathus.
344 W. Broadway, (So. Boston, Mass.)

Išgaminuojam akis ir pritaikom ainius.
H. S. Stone O.D.
Akiu Specialistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu. South Boston.

W. S. S.
Laikė šio liepos mėnesio jums reikia nusipirkti Karės Saugumo žymes (War Savings Stamps) už \$4.18 kiekvieną. Sausio 1 d., 1923 metais Suv. Valst. valdžia gražins už juos po \$5.00 už kiekvieną.
Jeigu jums bus reikalingi pinigai, tai nereikės laukti penkių metų. Kiekvienas krasos ofisas išmokės pinigais už "žymes" bėgyje 10 dienų.
Tos "žymės" neša ketvirtą (4%) nuosimtį išmokamą kas meto bėrtainis, jeigu jos bus laikomos iki sausio 1 d., 1923 m. Jeigu jos bus išmokamos pirm šio paskirto laiko, tai bus mokama tik trečias (3%) nuosimtis.
Taupumo žymės (Thrift Stamp) vertės 25 centų, tu ri tą pačią vertę, kaip pinigai perkant Karės Saugumo žymes.
Žymes galima gauti pirkti krasos ofisuose, bankuose, "Sandaros" administracijoje, krautu-vėse ir kitose vietose, kamė yra iškabinta raidės:
W. S. S.

Tel. Richmond 2957-M.
Dr. David W. Rosen
Gydo visokias ligas, chroniškas ir slaptas vyrų ir moterų ligas. Valandos: nuo 8 ryto iki 8 vakare.
321 Hanover st., Boston, Mass.

Dr. George P. Ross
NO PLATES REQUIRED
DENTISTAS.
Traukia dantis be skausmo. Lengvais išmokėjimais.
455 Broadway, So. Boston, Mass.

Vasara Ateina.
Bus šilta. Dabar geriausias laikas užsisakyti Siutus kuriuos mes pasiūvame puikiai sulig vėliausio "block" sistemos kirpimo. Šitai pasiūti drabužiai geriausiai tinka kožnam žmogui. Zemos kainos—darbas gvarantuotas. Taipgi visokius drabužius išvalome, išprošinam ir sutaisom.
So. Boston Custom Tailors,
K. Plioplis, A. Samokaitis sav.
278 Broadway, South Boston, Mass.

PUKIAUSIA SO BOSTONE
BARZDASKUTYKLA IR
KIRPYKLA
JUOZO KAZIUKONIO.
Užlaikau geriausius barberius, pridabuju švarą, skutame ir kerpame visokiomis madomis — kaip kas nori.
Turiu švairią pirmos klesos pir-tį ir galima išsimaudyti.
224 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Kiekvienam patarčiau
perskaityti šitą apskelbimą kuris yra iš geriausių kostumerių kriaucių Lawrence. Darau drabužius iš gerų materijų ir pritaikau pagal žmogaus išaugimo. Darba gvarantuojau. Darau drabužius ant užsakymo. vyrainis ir moterims, priedamoms kainoms. Taipgi mokinu kriaucius dirbti. Kurie norite išmokti tikro petrinu iškirpimo galite atsisiūkti per laiską arba ypatiška. Platonių žinių gautie kreipkitės šiuo adresu:
Petras Valiulis,
42 1/2 Haverhill st.,
Lawrence, Mass.

Telephone So. Boston 605
LIETUVIŠKAS
Advokatas
WILLIAM F. J. HOWARD
Lietuviška pavardė buvo
Vincas F. J. Kavaliauskas
315 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.

Telsingiausia ir geriausia lietuviška
APTIKA
Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiurint, artie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoje. Gyduolių gali gauti kokios tik pasaulij yra vartojamos. Galit reikalaut per laiskus, o aš prisiūsiu per express.
K. ŠIDLAKUSAS
Aptiekorius ir Savininkas
226 Broadway, Kampas C Street,
SOUTH BOSTON, MASS.
Telephone South Boston 21014 ir 21013

Vietos žinios.

Bedarbiai Bostone nuolat apstoja City Hall ir reikalauja darbo. Sausio 18 d. virš 300 uniformuotų vyrų ir minia reikalavo pamatyti majorą del darbo gavimo, mat paleidžiami iš kariuomenės žmonės yra be pinigų, o darbą greit gaut sunku. Policija kelis "maištininkus" suareštavo. Miesto valdžia susirūpinusi davimu darbo bedarbiams.

Parvežė daug kareivių.

Sausio 20 d. pavakare į Bostono uostą pribuvo laivas "Canada", kuriuomi iš Francijos parvežė 1497 kareiviai. Laivas išplaukė iš Liverpool ir Brest sausio 10 d. Kareiviai vežami į Camp Devens.

"Saldus patapas" įvyko Bostone, 15 d. sausio, kuomet ties North End parku sprogo milžiniškas "barakas" (kubilas) ir 2 milijonai maliaso pasiliejo. Maliasas tokiu smarkumu išsiveržė, kad eleveiterį pagadino, namus apgriovė, virš 10 žmonių ant vietos užmušė bei prigrūdė ir daugybę žmonių sužeidė. Aplipė maliasu žmonės atrodė kaip baidyklės, ar savotiškos skulptūros: nebuvo galima atskirti, ar vyrai ar moters. Visame Bostone triukšmas tęsėsi kelias valandas. Privažiavo daugybė policijos, gaisrininkų, gydytojų ir šiaip žmonių suplaukė tukstančiai to "saldaus patapo" pasižiūrėti. Nuostoliai siekia \$500,000,00.

"The Boston Traveler" sausio 18 d. patalpino p. Antano J. Jokubaitis paveikslą ir jo straipsnelį apie Lietuvą. Geras dalykas, kuomet anglų spaudoje pažymima faktai apie Lietuvą ir jos žmones. Po paveikslu parašyta: "Anthony J. Jokubaitis, one of the leaders in Boston's Lithuanian colony".

Taigi ponas Jokubaitis, malonėkite prisirašyti nors prie vienos lietuvių draugijos.

Praeitam subatvakaryje LSS. 60 kuopa turėjo surengusi šokius Dudley Opera House salėje Bostone. Žmonių buvo labai mažai, mat lietuvių salėje "Gabija" surengė koncertą ir šokius tą patį vakarą. Sakoma soc. "įlindo į skylę" gana daug.

"Gabijos" Draugijos susirinkimas įvyks penedėlyje, 27 d. sausio, 7:30 v. v. Liet. Svet. So. Bostone. Butinai visi nariai atekite, nes yra daug darbo su rengiamais teatrais ir kitais draugijos reikalais.

S. Jokubauskas, pirm.

"Gabijos" choro repeticijos bus ketverge, sausio 23, 7:30 v. v.

Juozas Dailyda iš Port Mouth, N. H. lankėsi "Sandaros" redakcijoje ir paaukavo L. N. Fondan \$10.00.

SLA. So. Bostono nariai nutarė paaukauti L. N. Fondan \$50.00.

ALT. Sandaros 7 kp. metinis susirinkimas atsibuvo sausio 19 d. "Sandaros" kambariuose. Dalyvavo veikliausi nariai ir nutarė vykinti daug naudingų dalykų. Vieni iš svarbiausių bus tas, kad nutarta rengti kuodažniausia prelekcijas ir paskaitas. Nutarta sušūsti teatrą ateinančios gavėnios laike.

P. Bolys, rašt.

Sandariečių šokiai bus 1 d. vasario, — neužmirškite!

ALTS. 50 kp. pirm. p. Šumanskis ir sekr. p. Strumskis iš Canton, Mass. lankėsi "Sandaros" redakcijoje ir pridavė del Lietuvos Nepri gulmybės Fondo aukas nuo šių Cantono lietuvių:

J. Šimanskas	\$5.00
M. Antanavičius	5.00
K. Pazura	5.00
V. Vaitkus	2.00
B. Vaitkus	2.00
R. Andraliunas	2.00
T. Čapas	2.00
p-lė B. Radzevičiūtė	1.00
K. Radzevičius	1.00
J. Šimkus	1.00
J. Lapėnas	1.00
V. Butkevičius	1.00
V. Strumskis	1.00
K. Strumskienė	1.00
F. Kvedaras	1.00
B. Stadolninkas	1.00
R. Zasiavičius	1.00
R. Tumas	1.00
Viso	\$34.00

Garbės verti Cantono lietuviai, kad neužmiršta savo tėvynės tokiam kritiškame momente ir prisideda prie iškovojo jai laisvės.

S. L. Šv. Kazimiero Drg. metinis susirinkimas bus 26 d. sausio. Prasiidės 2 val. po pietų Lietuvių svetainėje Boston, Mass. Turite atsilankyti kuoskaitlingiausia, nes yra daug svarbių dalykų aptarimui. Ateidami atsiveskite bent po vieną naują narį ir užsimokėkite mėsines duokles. Nauja valdyba turės užimti vietas. Nuo šio susirinkimo visi su draugijos reikalais, kreipkitės prie naujo rašt. p. J. M. Pečiulio, 7 Douglas st., So. Boston, Mass., nes mano tar nystė pasibaigė.

P. Bolys, ex-rašt.

Laisvės Gynimo Fondo Konferencija.

Sausio 19 d. Liet. Soc. Salėje atsibuvo metinė konferencija Laisvės Gynimo Fondo remiančių dr-jų delegatų. Dalyvavo keliosdešimts atstovų. Svarstyta įvairūs dalykai: apie finansavimą šio fondo, apie patį veikimą ir, pagaliai prieita kas-link projektuojamo šaukti Am. Liet. Darb. Tar. suvažiavimo klausimo. Buvo įvairių nuomonių, tečiau didžiama narių priešinosi panašiam suvažiavimui. Įdomi karšta

kalba buvo pasakyta tulo LSS. veikėjo- kalbėtojo, kuris išsitaręs kad "netikėkime universitetus baigusiems žmonėms! Baigę universitetus asmenys nėra mūsų draugai; jie stengiasi mus suklaidinti, stengiasi darbininkus savo tikslams panaudoti..." ir tt. Ar-gi panaši kalba yra logiška? Jei taip, tai nereikia tikėt nē Leibknechtui,—jis "Dr." titulo negavo "narodnoj" — jam suteikė Daktaro titulą universitetas, — netikėkite nē Leninui, nes ir jis lankė universitetą. Pagaliau, netikėkite nē Kapsukui, kadangi ir šis, nors neilgai buvo universitete... Taip kalbėti gali tik neturįs nē kokios nuovokos apie mokslų žmogus.

Reporteris.

Pas p. M. Coran kreipėsi tulas vyrukas sakydamas: vienas biznierių man siulo po \$1.00 už parduotus šėrus \$5.00 vertės, t. y. jis man duoda \$1.00, jeigu aš jam parnešu \$5.00. Ponas M. Coran pamislijo ir atsakė: — Well, tamsta man atnešk penkinę tai padarysime "fifty-fifty", jeigu yra tokių žmonių, kurie nežino kur dēt pinigų.

Dr. Franciškus Puskunigis sugrįžo iš kariuomenės ir lankėsi "Sandaros" redakcijoje. Dr. Puskunigis mano apsigyventi ir atidaryti ofisą Bostone. Budamas armijoje gavo daug patyrimo "X-ray" šakoje.

Fortunatas J. Bagočius sugrįžo iš kariuomenės kaip leitenantas ir lankėsi "Sandaros" redakcijoje. Jis pradės vėl dirbti savo buvusiam ofise, ant Broadway. Bostoniečiai siūlo jam propoziciją organizuoti anti-bolševikišką armiją.

KIEK IR KOKIĄ TAKSAS MOKA NEPILIEČIAI. Ištraukos iš Įstatymo apie Ineigų Taksas.

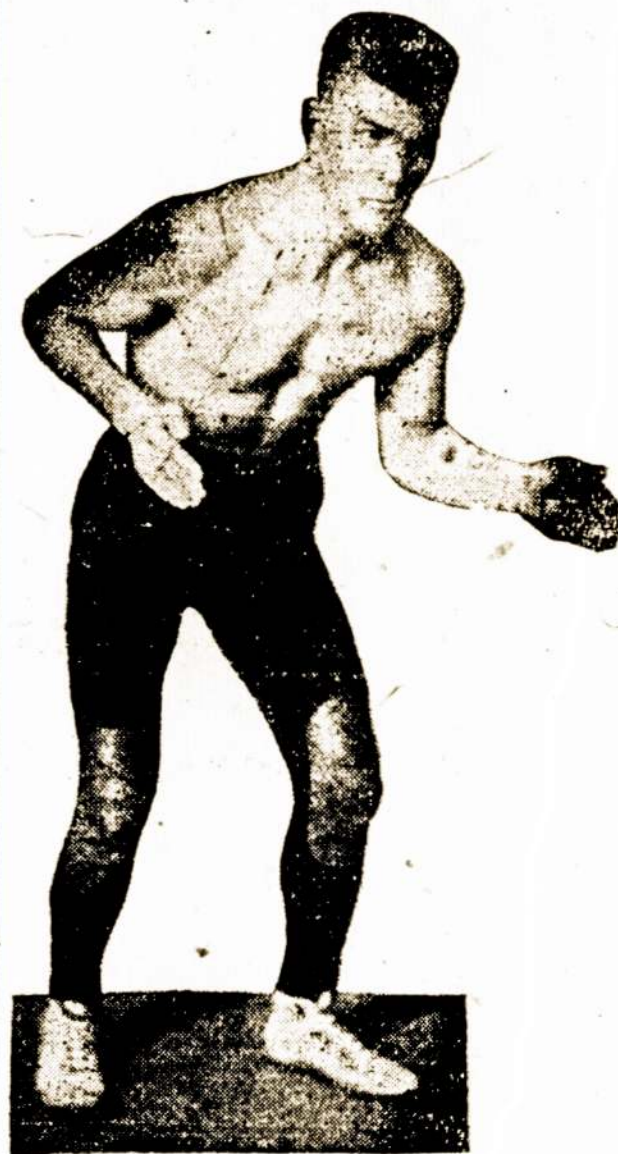
Jeigu taksoms įstatymas reikalauja, kad darbdaviai užlaikytų du nuošimčių (procentu) visų ineigų už 1918 metus nuo samdinių, kurie nėra piliečiai ir nemanoma šioj šalyj gyventi. Kiekvienas asmuo, kuris laikinai šioj šalyj gyvena ineina į tą gyven-tojų rūšį. Kiekvienas asmuo, kuriam reikia mokėti taksas nuo ineigų ir kuris nepriduoda savo apskaitliavimo iki 1 kovo dienos kiekvienų metų, užsitraukia baudos 50 nuoš. nuo sumos, taksoms priklausiančios. Tikrenybėje bauda negali būti mažesnė, kaip \$20.00 ir nedidesnė, kaip \$1,00.00. Kiekvienas asmuo, kuris sudea mėlagingą apskaitliavimą, užsitraukia baudos \$2,000.00 ir vienus metus kalėjiman.

Svetimšaliai, kurie neišreiškė noro šioj šalyj apsigyvent. reikalaujami užsimokėti 1 nuoš. višų savo ineigų už 1913 metus, pradėdant kovo 1 d., už visus 1914-1915 metus, ir 2 nuoš. už 1917-1918 taksoms deramus metus.

To bus reikalaujama kiekvienais metais, kol įstatymas nebus pakeistas.

Prirėngk savo ineigų apskaitliavimą taksų kolektoriui, kuris atsilankys, t. y. pasakyk savo uždarbius kiekvienais metais nuo 1913 metų, taipgi kur dirbi visu tuo laikotarpiu.

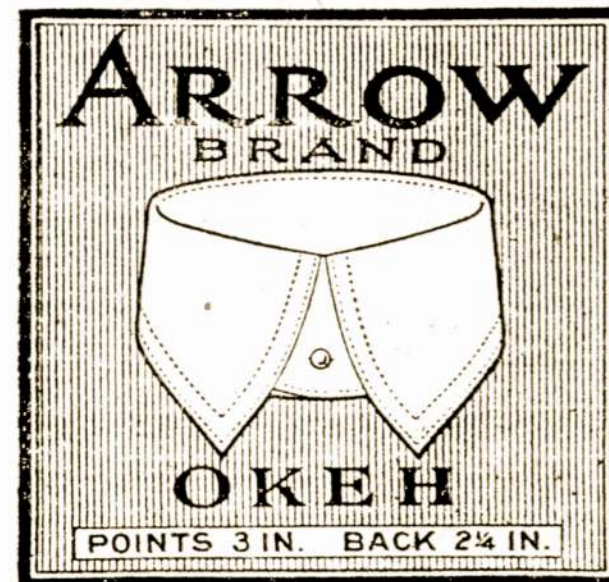
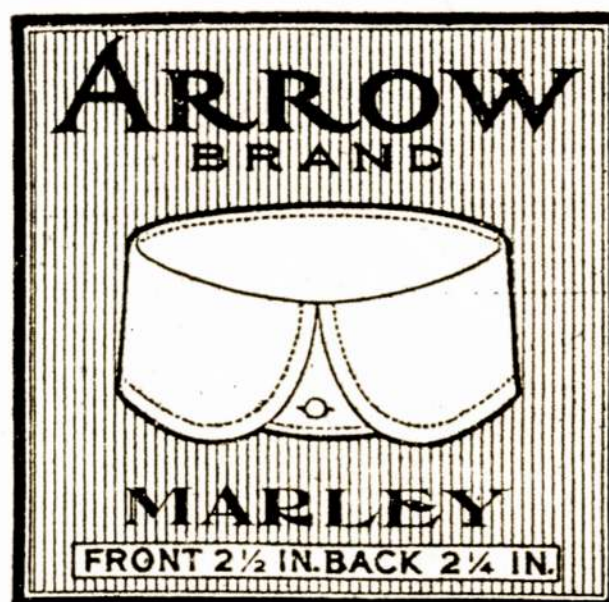
RISTYNES!

Nepaprastos ristinės bus, nes jose risis 2 merginos: panelė M. Oliver ir panelė R. Torenz, taipgi Simkus su Hayatt. Ateikite serėdoje, 29 d. sausio-Jan. į Lietuvių Salę — pamatysite.

Prasiidės 8 val. vakare.

Apikakles Veliausios Mados

Užprašom visus pas:

C. P. YURGELUN,

377 Broadway,

So. Boston, Mass.

Real Estate Agentura

Parduodam namus, farmas. Apdraudžiam nuo ugnies ir nuo kitų nelaimių. Kas norite pirkti biznį, namą arba farmą o nežinote tikros vertės, tai kreipkitės prie Miko Korano, nes jums visi pasakys, kad MIKAS KORANAS yra ekspertas tuose dalykuose, kadangi jis visą amžį vien tik tuo užsima.

Notarijušas, Taikos Sudžia,

Mikas Coranas

366 West Broadway,

South Boston, Mass.

A.L.T.S 7 kp. rengia puikius

Šokius!

1 d. Vasario-Febr., 1919 m.

Lietuvių Salėje, E ir Silver sts., So. Boston.

Prasiidės nuo 7:30 v. vakare.

Griežš puikiausia Algirdo orchestra iš Montello.

GERBIAMIEJ!

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 7 kuopa rengia puikius šokius subatoje, vasario 1 d. Šiuose šokuose dalyvaus puikiausias jaunimas iš Bostono ir aplinkinių miestų. Drauge su puikia Algirdo orchestra iš Montello, Mass., taipgi atvyks daug jaunimo. Šie šokiai bus vieni iš puikiausių, taigi nepraleiskite jų niekas! Visus kviečia Rengėjai.

PAMINĖJIMO KARĖS UŽBAIGOS

Koncertas su Prakalbomis

Rengia Vietinis Lietuvos Šelpimo Fondas

Nedeliuoj, 26 Sausio-Jan., 1919m.

Koncerto pradžia 7:45 vakare. Svetainė atsidadys 6 val.

LENKŲ TAUTIŠKAM NAME,

ANT BROOK ST., (Naujoj Svetainėj) LAWRENCE, MASS.

Koncerto Programą išpildys:

I. P. M. Choras bažnytinis. I. Garsūs solistai, vietiniai
II. Socialistų Choras. V. Pianistai vietiniai, vadovaujant P. Navadauskui.

Taipgi bus garsūs kalbėtojas apie Lietuvos reikalus nukentėjusios karės metu.

Chorai dainuos keletą dainelių suvienytom spēkom.

Todėl nepraleiskit progos. Įžanga ypatai 25c. Karės takšai 3c. (Vaikams vieta ant viršaus 10 c.).

Kviečia Komitetas.

Farmos, Farmos!

Ar nori gerėsnio gyvenimo, pirkie farmą, ant savės neturėsi boso. Paik miesto biznius, mesk fabriku darbus. Atvažiuok į Didžiausią Amerikoje Lietuvių Farmerių Koloniją, kur mes apgyvendinome su 438 Lietuviams farmeriais, kurie turi 3 Ukiškas Draugystes: 2 yra laisvos ir viena katalikiška, kuri turi lietuvių kunigą ir lietuviškas kapines. Musų ta Nauja Lietuva yra puikiausioj ir parankiausioj vietoj Lietuviams apsigyventi ant farmų Amerikoje, netoli nuo Chicagos, Detroito ir Grand Rapids'o, palei Michigan ežerą, tarpe Turgaunų miestų Scottville, Michigan ir Ludington, su laivų priplauka, kuriuose yra produktų fabrikai ir druskos mainos yra ir uždarbių. Laukai gražūs, lygūs su daug upelių ir žuvingu ežeru. Keliai žviravoti puikiais farmomis apgyventa. Žemė molis su juodžemiu, arba molis su smelžemiu. Derlingiausia del visokių javų, sodnų, daržovių, pievų ir gyvuliams ganyklų. Mes turime toje puikioje Lietuviškoje kolonijoje daug farmų del pardavimo nebrangiai, mažų ir didelių, su budinkais, sodnais su apšėtais laukais: kviečiais, rugiais, su gyvuliais, mašinomis. Turime gerų pigių, neišdirbtų laukų ant pardavimo nuo \$8. už akėrį ligi \$18. už akėrį. Mes vienintėle Amerikoje lietuvių parduoja farmų, kurie parduodame ant lengviausių išmokėjimų arklis, karves, mašinas, Padarin e, sėklas, ir farmas. Farmas galite įgyti ir mažai turint pinigų, geras farmas ir tarpe Lietuvių, kur jums ir šeimynai bus linkama gyventi. Norint platesnių žinių prisiusk už 6 c. stampu, o gausi Kolonijos žemlapj ir Farmų Kataloga. Atvažiuok tuojau, kuris pirsks tam gelžkelio kaštus su gražinsimę. Dovanas duosime pinigais \$25.00 kožnam vienam, kuris tik atsiųs Kostumierj arba atsivežt su sa savim pirkti farmų ir pirsks, tuoj žadėtą sumą — \$25. — išmokėsime. Tikras Kolonijos adresas:

A. Kiedis and Co.

Peoples State Bank Building, Scottville, Michigan.